
Mizgîni Marqos

Banga Yûhennayê imadkar

1 Ev destpêka Mizgîniya* Îsa Mesîhê Kurê* Xwedê ye. ²Di kitêba Îşaya pêxember* de weha hatiye nivîsîn:

“Va ye, ez qasidê xwe li pêşiya te dişînim.

Ewê riya te amade bike.

³Dengek li çolê gazî dike:

‘Riya Xudan* amade bikin,

Şiveriyên wî sererast bikin!’ ”

⁴Û Yûhennayê* imadkar li çolê derket meydanê, mirov* hîn dikirin ku vegerin, da ku li gunehên wan bê bihûrtin û ew bînin imadkirin*. ⁵Hemû xelkê Cihûstanê* û tevahiya Orşelîmiyan* dihatin ba wî, gunehên xwe eşkere dikirin û bi destê wî di Çemê Urdunê de imad dibûn. ⁶Yûhenna cilekî ji pirça devê li xwe kiribû û li piştê wî jî qayîşeke çermîn hebû. Wî kulî û hingivê çolê dixwarin. ⁷Îcar wî hîn dikir û digot: “Yê ku piştî min tê, ji min hêzdartir e û ez ne hêja me ku xwe bitewînim û dûlikê* çaroxa wî jî vekim. ⁸Min hûn bi avê imad kirin, lê ewê we bi Ruhê* Pîroz imad bike.”

Imadbûn û ceribandina Îsa Mesîh

⁹Îcar wan rojan Îsa* ji bajarê Nisreta Celîlê* hat û bi destê Yûhenna di Çemê Urdunê de imad bû.

¹⁰Gava ku Îsa ji avê derket, di cih de dît ku ezman qelişî û Ruh* wek kevokekê li ser wî danî. ¹¹Û dengê ji ezmanan hat: "Tu Kurê min ê delal î, ez ji te razî me."

¹²Wê gavê Ruh berê Îsa da çolê, ¹³ew çil rojî li çolê ma û ji aliyê Îblîs* ve hat ceribandin. Ew bi heywanên çolê re ma û milyaketan jê re xizmet dikir.

Îsa gazî çar masîgiran dike

¹⁴Piştî girtina Yûhenna, Îsa hat Celîlê û dest bi belavkirina Mizgîniya* Xwedê kir ¹⁵û got: "Wext hat, Padîşahiya* Xwedê nêzîk bûye; ji gunehên xwe vegerin û baweriya xwe bi Mizgîniyê bînin!"

¹⁶Gava ku Îsa di ber Gola Celîlê re diçû, Şimûn* û birayê wî Endrawîs dîtin. Wan tor diavêtin golê, çimkî ew masîgir bûn. ¹⁷Îsa ji wan re got: "Li pey min werin, ezê we bikim nêçîrvanên mirovan*."

¹⁸Wan jî di cih de torên xwe hiştin û li pey wî çûn. ¹⁹Dema ku Îsa ji wê derê hinekî pêşve çû, kurên Zebedî, Aqûb û birayê wî Yûhenna* dîtin. Wan di qeyikê de torên xwe vediçinîn. ²⁰Wê gavê Îsa gazî wan kir, wan jî bavê xwe bi karkeran re di qeyikê de hişt û li pey wî çûn.

Îsa ruhê nepak derdixe

²¹Îcar ew gihîştin Kefernahûmê. Îsa roja* Şemiyê sererast ket kinîştê* û dest bi hînkirinê kir. ²²Ew jî li ser hînkirina wî ecêbmayî man. Ji ber ku wî ne wek Şerîetzanan*, lê bi desthilatî*

ew hîn dikirin. ²³Wê gavê di kinîştê wan de mirovek hebû ku ruhê nepak ew girtibû. Wî bi qîrîn got: ²⁴“Ya Îsayê Nisretî, tu ji me çî dixwazî? Ma tu hatî ku me helak bikî? Ez dizanim tu kî yî: Tu Pîrozê* Xwedê yî!” ²⁵Îsa dengê xwe lê hilda û got: “Deng neke û derkeve!” ²⁶Ruhê nepak jî ew vehejand û bi dengekî bilind qîriya û jê derket. ²⁷Hemû heyirîn, ji hev pirsîn û gotin: “Ev çî kar e? Hînkirineke nû! Bi desthilatî* ew emir dide ruhên nepak û ew jî bi ya wî dikin.” ²⁸Û nav û dengê Îsa di cih de li hawirdora Celîlê*, li her cihê belav bû.

Îsa gelek nexweşan qenc dike

²⁹Gava ku Îsa ji kinîştê* derket, bi Aqûb* û Yûhenna* re sererast çû mala Şimûn* û Endrawis. ³⁰Xesûya Şimûn bi tayêketî radiza. Hingê ji bo wê ji Îsa re gotin. ³¹Ew jî çû ba wê, bi destê wê girt û rakir. Tayê ew berda û jinikê ji wan re xizmet kir. ³²Êvarê, piştî ku roj çû ava, xelkê hemû nexweş û yên cinoyî* anîn ba wî. ³³Hemû xelkê bajêr li ber derî civiyabû. ³⁴Îsa gelek kesên bi nexweşiyên cûr bi cûr qenc kirin, gelek cin jî derxistin û nedihîşt ku cin gotinekê bêjin. Çimkî wan dizanibû ku ew kî ye.

Îsa Mizgîniya Xwedê di Celîlê de belav dike

³⁵Bi berbangê re, serê sibê zû Îsa rabû û derket, çû cihekî bêpejin û li wir dua kir. ³⁶Şimûn û yên

bi wî re, li Îsa geriyan ³⁷ û gava ku wan ew dît, jê re gotin: “Her kes li te digere.” ³⁸ Wî ji wan re got: “Em herin cihêkî din, nav bajarên nêzîk, da ku ez li wan deran jî hîn bikim, çimkî ez ji bo vê yekê hatime.” ³⁹ Îcar ew li hemû herêma Celîlê digeriya û di kinîştên* wan de hîn fikir û cin derdixistin.

Îsa Mesîh kotiyekî qenc û paqij dike

⁴⁰ Û kotiyek* hat, li ber Îsa çû ser çokan, lava kir û got: “Heke tû bixwazî, tu dikarî min paqij bikî.” ⁴¹ Dilê Îsa pê şewitî, destê xwe dirêj kir, li wî da û got: “Ez dixwazim, paqij bibe!” ⁴² Û di cih de kotîbûn jê çû û ew paqij bû. ⁴³ Îsa bi hişkî emir li wî kir, zû ew ji ba xwe rêkir ⁴⁴ û ji wî re got: “Hay ji xwe hebe û ji kesî re tişteki nebeje. Lê here, xwe nîşanî kahîn* bide û çawa ku Mûsa emir kiriye, goriyê bide, da ji wan re bibe şahidî ku tu paqij bûyî.” ⁴⁵ Lê zilam* derket, dest pê kir, bi eşkereyî peyivî û ev gotin belav kir, wusa ku Îsa êdî nikaribû bi eşkereyî biçe bajarekî, lê li derve, li cihên bêpejin dima. Û xelk ji her aliyê ve dihatin ba wî.

Îsa felciyekî qenc dike

2 Piştî çend rojan, dema ku Îsa vegeriya Kefer-nahûmê, hat bihîstin ku ew li mal e. ² Mirov di malê de wusa pir civiyabûn ku heta li ber derî jî cih nemabû. Îsa peyva* Padîşahiya Xwedê hînî wan fikir. ³ Îcar hin mirov hatin, felciyek ku ji

aliyê çar kesan ve dihat hilgirtin anîn ba Îsa. ⁴Lê ji ber elaletê rê nedîtin ku nêzîkî wî bibin. Ji ber vê yekê wan banê xaniyê ku ew lê dima qul kir û mirovê felcî tevî nivînên wî daxistin jêr. ⁵Gava ku Îsa baweriya wan dît, wî ji yê felcî re got: “Lawo, li gunehên te hat bihûrtin*.” ⁶Hinek Şerîetzan* li wir rûniştibûn û di dilê xwe de digotin: ⁷“Ev mirov çima wusa dibêje? Çêran* dike! Ma ji Xwedê pê ve kî dikare li gunehan bibihûre?”

⁸Îsa jî di cih de bi ruhê xwe bi fikirên wan hesiya û got: “Hûn çima tiştên weha di dilê xwe de dibêjin? ⁹Ma kîjan hêsanîtir e? Mirov ji yê felcî re bêje: ‘Li gunehên te hat bihûrtin’ an bêje: ‘Rabe, nivînên xwe hilîne û rêve here’? ¹⁰Lê ji bo hûn bizanin ku desthilatiya* Kurê* Mirov heye ku li ser rûyê erdê li gunehan bibihûre...” ¹¹Ji yê felcî re got: “Ez ji te re dibêjim: Rabe, nivînên xwe hilîne û here mala xwe.” ¹²Zilam* jî rabû, di cih de nivînên xwe hilanîn û li pêş çavên her kesî derket û çû. Hemû jî heyirî man û ji Xwedê re şikir kirin û gotin: “Me tişteki wusa tu caran nedîtiye!”

Îsa gazî Lêwî dike

¹³Îsa cardin çû perê golê. Hemû elalet dihat ba wî û wî jî ew hîn dikirin. ¹⁴Çaxê ku Îsa derbas dibû, Lêwiyê* kurê Halfawo li cihê bacxanê rûniştî dît û jê re got: “Li pey min were.” Ew jî rabû û li pey Îsa çû. ¹⁵Gava ku Îsa li mala Lêwî li ser xwarinê bû, gelek bacgir û gunehkar tevî wî û şagirtên wî li ser sifrê rûdiniştin, çimkî yê li

pey wî diçûn gelek bûn. ¹⁶Şerîetzanên* ku Fêrisî* bûn, dema ku Îsa bi bacgir* û gunehkaran re li ser sifrê dîtin, ji şagirtên wî pirsîn: “Çima ew bi bacgir û gunehkaran re xwarinê dixwe?” ¹⁷Çaxê Îsa ev bihîst, ji wan re got: “Ne yên saxlem, lê yên nexweş hewcedarê hekîm in. Ez nehatime gazî yên rast bikim, lê ez hatime gazî yên gunehkar bikim.”

Pirsa li ser rojîgirtinê

¹⁸Şagirtên* Yûhenna û Fêrisî bi rojî bûn. Hinek hatin ba Îsa û jê pirsîn: “Çima şagirtên Yûhenna û yên Fêrisiyan rojiyê digirin, lê şagirtên te rojiyê nagirin?” ¹⁹Îsa ji wan re got: “Heta zava bi wan re be, ma dibe ku vexwendiyên dawetê rojiyê bigirin? Heta zava bi wan re be, ew nikarin rojiyê bigirin! ²⁰Lê rojên ku zava ji wan bê standin wê bên. Hingê wê rojê wê rojiyê bigirin.

²¹“Tu kes bi perçê qumaşê nû cilê kevin pîne nake. Heke pîne bike, pînê nû ji cilê kevin diqetîne û cihê qetiyayî hê xerabtir dibe. ²²Û tu kes şeraba nû naxe meşkên kevin. Heke bixinê, şeraba nû meşkan didirîne, hem şerab ziyan dibe, hem jî meşk. Na, şeraba nû dixin meşkên nû.”

Pirsa roja Şemiyê

²³Îsa rojê* Şemiyê di nav dexilan re dibihûrî. Çaxê şagirtên* wî rêve diçûn, dest pê kirin, simbilên genim çinîn. ²⁴Fêrisiyan* ji Îsa re got:

“Binihêre! Çima şagirtên te roja Şemiyê tiştên ku nabin dikin?” ²⁵Îsa li wan vegerand û got: “Ma we nexwendiyê ku Dawid* û yên pê re gava birçî bûn û hewcedariya wan hebû, çi kirin? ²⁶Di dema Evyatarê Serokkahîn de ew ket Mala* Xwedê û nanê* pêşberiyê xwar, ku xwarina wî nanî ji bilî kahînan* ji kesî re nedibû. Bi ser de jî, Dawid nan da yên bi xwe re.” ²⁷Hingê Îsa ji wan re got: “Roja Şemiyê ji bo mirovan hat danîn, ne ku mirov ji bo roja Şemiyê! ²⁸Bi vî awayî Kurê* Mirov Xudanê roja* Şemiyê ye jî.”

Qenckirina mirovekî desthişkbûyî

3 Îcar Îsa dîsa ket kinîştê*. Li wê derê mirovek hebû ku destê wî hişk bûbû. ²Û hinek ji wan ji bo sûcdarkirina Îsa li sedeman digeriyan. Hingê çavê wan li wî bû, ka ewê roja* Şemiyê wî qenc bike an na? ³Îsa ji mirovê desthişkbûyî re got: “Ka rabe li pêş hemûyan raweste!” ⁴Piştîre ji wan re got: “Ma di roja Şemiyê de qencîkirin an ku xerabîkirin dibe? Xilaskirina canekî an ku kuştin rast e?” Lê wan devê xwe girt. ⁵Îsa bi hêrs li wan ên ku li hawirdora wî bûn nihêrt, bi serhişkiya wan xemgîn bû û ji zilam* re got: “Destê xwe dirêj bike.” Wî jî dirêj kir û destê wî sipîsax bû. ⁶Fêrisî derketin derve û di cih de bi alîgirên Hêrodês re şewirîn, ka ewê çawa Îsa bidin kuştin.

Civata li perê golê

⁷Îsa bi şagirtên xwe re xwe da perê golê. Ji Celîlê* elaleteke mezin li pey wî hat. ⁸Gava ku wan kirinên wî bihîstin, ji Cihûstanê*, ji Orşelîmê*, ji Îdûmeyê* û ji aliyê Urdunê, ji herêma Sûr* û Saydayê gelek mirov hatin ba wî. ⁹Hingê Îsa ji şagirtên xwe re got ku ji wî re qeyikekê amade bikin, da ku di nav elaletê de neyê dehfandin. ¹⁰Çimkî wî gelek kes qenc kiribûn, wusa ku yên êşên wan hebûn, ji bo ku destê xwe li wî bidin bi ser wî de dizêriyan. ¹¹Dema ku ruhên nepak ew didîtin, li ber wî deverû xwe diavêtin erdê, diqîriyan û digotin: “Tu Kurê* Xwedê yî!” ¹²Lê Îsa li wan hişk emir dikir, da ji kesî re nebêjin ku ew kî ye.

Hilbijartina her diwanzdeh şagirtan

¹³Îsa hilkişiya çiyê û kesên ku wî dixwestin gazî ba xwe kirin. Ew jî hatin ba wî. ¹⁴Wî diwanzdeh kes hilbijartin ku bi wî re bimînin û wan bişîne ku Mizgîniyê* belav bikin ¹⁵û wî desthilatî* da wan ku cinan derxin. ¹⁶Diwanzdeh kesên hilbijartî ev in: Şimûn — ku navê wî kir Petrûs* — ¹⁷Aqûbê* Zebedî û birayê wî Yûhenna* — wî navê Boanerces li wan kir, ku tê mana ‘Kurên Gurîna Ezmên’ — ¹⁸Endrawîs, Fîlîpo, Bertolomeyo, Metta, Tûma, Aqûbê kurê Halfawo, Tedayo, Şimûnê welatparêz ¹⁹û Cihûdayê* Îsxeryotî yê ku Îsa da dest.

Îsa cinan derdixe

²⁰Piştire Îsa çû malekê. Dîsa ewqas elalet civiyabû, wusa ku nikaribûn xwarinê jî bixwin. ²¹Dema mirovên wî ev yek bihîstin, derketin ku wî bigirin, çimkî wan digot: “Wî hişê xwe winda kiriye!” ²²Û Şerîetzanên* ku ji Orşelîmê* daketibûn, digotin: “Belzebûl* bi wî re ye. Ew bi destê mîrê cinan, cinan derdixe!” ²³Îsa jî ew gazî ba xwe kirin û bi meselan ji wan re got: “Îblîs* çawa dikare Îblîs derxe? ²⁴Heke di nav padîşahiyekê de dubendî hebe, ew nikare li ser lingan bimîne. ²⁵Mala ku bêyekîtî be jî li ser lingan namîne. ²⁶Heke Îblîs li hember xwe rabe û bi xwe re bikeve dubendiyê, nikare li ser lingan bimîne û êdî dawiya wî hatiye. ²⁷Lê belê tu kes nikare bikeve mala mêrxasekî û talan bike. Divê pêşî wî mêrxasî girêde û piştire mala wî talan bike.

²⁸“Bi rastî ez ji we re dibêjim, hemû guneh û çêrên* kurên mirovan wê li wan bên bihûrtin, ²⁹lê belê her kesê ku çêrî Ruhê* Pîroz bike, tu caran lê nayê bihûrtin; ew kes bi gunehê herheyî sûcdar e.” ³⁰Îsa weha peyivî, çimkî wan digot: “Ruhê nepak bi wî re heye.”

Dê û birayên Îsa

³¹Dê û birayên Îsa hatin, li derve rawestan, yek şandin pey wî û gazî wî kirin. ³²Elalet li dora wî rûdinişt, îcar jê re gotin: “Va ye, diya te û birayên te li derve ne, li te digerin.” ³³Îsa li wan vegerand û got: “Diya min û birayên min kî ne?” ³⁴Hingê li

kesên li dora xwe rûniştî nihêrt û got: “Va ne, diya min û birayên min! ³⁵Her kesê ku daxwaza Xwedê bîne cih, birayê min, xwişka min û diya min ew e.”

Mesela erdê qenc û neqenc

4 Îsa dîsa li perê golê dest bi hînkirinê kir. Elaleteke wusa mezin li dora wî civiya ku ew li qeyika li ser golê siwar bû û rûnişt. Hemû elalet li perê golê bû ²û wî gelek tişt bi meselan hînî wan fikir. Di hînkirina xwe de digot: ³“Guhdarî bikin! Cotkar derket ku tov biçîne. ⁴Çaxê wî tovê xwe direşand, hinek jê ket devê rê, teyr hatin û ew xwarin. ⁵Û hinek ket ser erdê kevirî û ji ber ku li wê derê zêde ax tunebû, ew zû şîn bû. ⁶Gava roj derket, ew kizirî; ji ber ku rayê wî tunebû, hişk bû. ⁷Û hinekî din ket nav stiriyan, stirî mezin bûn û ew fetisandin û wî ber neda. ⁸Û hinek jî ket ser erdekî qenc û şîn bû, mezin bû û ber da, hinekan sî, hinekan şêst, hinekan sed qat ber dan.”

⁹Û Îsa ji wan re got: “Yê ku guhên wî ji bo bihîstinê hene, bila bibihîze.”

Armanca meselan

¹⁰Gava Îsa bi tenê ma, diwanzdehan û kesên ku li hawirdora wî bûn li ser meselan jê pirsîn. ¹¹Wî li wan vegerand û got: “Heçî hûn in, sirên* Padîşahiya* Xwedê ji we re hatine dayîn, lê ji bo wan ên ku li derve ne, her tişt bi meselan tê

gotin, ¹²da ku:

‘Çiqas bibînin jî têngihîjin;

Çiqas bibihîzin jî fêm nekin;

Nebe ku vegerin û li wan bê bihûrtin*.’”

Şirovekirina mesela erdê qenc û neqenc

¹³Îsa ji wan re got: “Ma hûn vê meselê fêm nakin? Naxwe hûnê çawa hemû meselan fêm bikin? ¹⁴Cotkar peyvê* diçîne. ¹⁵Cihê ku peyv lê hatiye çandin, yên li devê rê ew in ku dibihîzin, lê di cih de Îblîs* tê û peyvê ji dilê wan dertîne. ¹⁶Yên li ser erdê kevirî jî ew in ku gava peyvê dibihîzin, di cih de bi şahî wê qebûl dikin, ¹⁷lê ji ber ku rayê wan tune, ew tenê demeke kurt dimînin. Dema ku ji bo peyvê cefa û tengahiyê dikişînin, zû ji rê derdikevin. ¹⁸Û heçî yên di nav stiriyan de hatine çandin ew in ku peyvê dibihîzin, ¹⁹lê xema vê dinyayê û xapandina dewlemendiyê û xwestina tiştên din dikevin navê û peyvê difetisînin û peyv bêber dimîne. ²⁰Û yên di erdê qenc de hatine çandin ew in ku peyvê dibihîzin, qebûl dikin. Hinek sî, hinek şêst û hinek jî sed qatî ber didin.”

Ronahiya çirayê

²¹Û Îsa ji wan re got: “Gava çirayê tînin hindur, ma ji bo ku bixin bin melkebê an jî bin nivînan tînin? Ma ne ji bo danîna ser pêçirayê* ye? ²²Tu tişt veşartî tune ku neyê eşkerekirin, ne jî tiştêkî nixumandî ku nekeve ber ronahiyê. ²³Yê ku

guhên wî ji bo bihîstinê hene, bila bibihîze.” ²⁴Îsa ji wan re got: “Bala xwe bidin tiştên ku hûn dibihîzin. Hûn bi kîjan pîvanê bipîvin, bi wê pîvanê wê ji we re bê pîvandin û bi ser de jî wê bê zêdekirin. ²⁵Çimkî bi kê re hebe, wê bêtir ji wî re bê dayîn û bi kê re tunebe, tiştê ku pê re heye jî, wê jê bê standin.”

Padîşahiya Xwedê

²⁶Û Îsa got: “Padîşahiya* Xwedê dimîne vê yekê: Zilamek li erdê tov diçîne. ²⁷Bi şev radize, bi roj radibe, tov şîn dibe û mezin dibe û mirov nizane ku ev çawa dibe. ²⁸Erd ji ber xwe ber dide; pêşî zîl dide, piştê diseride, piştê jî liba gihîştî di simbil de dide. ²⁹Gava ku ber digihîje, mirov êdî dasê diavêjê, çimkî dema dirûna wî hatiye.”

Mesela liba xerdelê

³⁰Îsa got: “Gelo em dikarin Padîşahiya Xwedê bişibînin çi? An jî em wê bi kîjan meselê bêjin? ³¹Ew dimîne liba xerdelê. Gava tê çandin, ji hemû tovên li ser erdê biçûktir e. ³²Lê gava digihîje, ji hemû pincaran meztir dibe û çiqilên mezin dide, wusa ku teyrikên ezmanan dikarin di bin siya wê de bi cih bibin.” ³³Bi gelek meselên bi vî awayî li gor ku ew têdigihîştin, wî peyv* ji wan re digot. ³⁴Bê mesele ji wan re tiştê nedigot, lê gava ew bi tenê bûn, ji şagirtên xwe re her tişt vedikir.

Îsa bagerê radiwestîne

³⁵Wê rojê, gava ku bû êvar, Îsa ji şagirtên xwe re got: “Em derbasî wî aliyê golê bibin.” ³⁶Ew ji elaletê veqetiyên. Şagirt ketin qeyika ku Îsa tê de bû û wan ew bi xwe re bir. Qeyikên din jî bi wî re bûn. ³⁷Îcar bagereke mezin rabû, pêlan wusa li qeyikê dixist ku êdî ew bi avê tije dibû. ³⁸Lê Îsa di paşya qeyikê de serê xwe danîbû ser balgehekê û radiza. Wan ew hişyar kir û gotin: “Mamoste*, ma ne xema te ye ku em helak bibin?” ³⁹Îsa rabû, dengê xwe li bayê hilda û emir li golê kir: “Raweste, bêdeng be!” Bager sekinî, bêpejiniyeke mezin çêbû. ⁴⁰Îsa ji şagirtên xwe re got: “Hûn çima ditirsin? Ma hê baweriya we tune?” ⁴¹Tirseke mezin ew girtin û ji hevdû re gotin: “Gelo ev kî ye ku hem ba, hem jî gol bi ya wî dikin?”

Îsa yekî cinoyî qenc dike

5 Ew derbasî aliyê din ê Gola Celîlê bûn û gihîştin herêma Girasîniyan. ²Gava ku Îsa ji qeyikê derket, wê gavê ji nav goristanê mirovek rastî wî hat ku bi ruhê nepak ketibû. ³Ew di nav goran de dijiya û tu kesî nikaribû bi zincîran jî wî girêde; ⁴çimkî gelek caran ew bi qeyd û zincîran girêdabûn, lê wî zincîr qetandibûn û qeyd şkandibûn. Tu kesî nikaribû ew zêft bikira. ⁵Her gav, bi şev û roj di goristanan de, li serê çiyên diqîriya û xwe bi keviran birîndar dikir.

⁶Gava wî Îsa ji dûr ve dît, bi bez hat, jê re çû

ser çokan ⁷û bi dengekî bilind qîriya û got: “Ya Îsa, Kurê* Xwedayê bilind, ma te çi ji min e? Ji bo xatirê Xwedê, min nede ezabê!” ⁸Çimkî Îsa gotibû: “Hey ruhê nepak, ji vî zilamî derkeve!” ⁹Îsa jê pirsî: “Navê te çi ye?” Wî jî got: “Navê min Lejyon* e, çimkî em gelek in.” ¹⁰Wî pir ji Îsa lava kir ku ew wan neşîne derveyî wê herêmê. ¹¹Û li wir, li pala çiyê garaneke mezin a berazan diçêriya. ¹²Ruhên nepak ji Îsa lava kirin û gotin: “Me bişîne nav berazan ku em bikevin nav wan.” ¹³Wî jî destûr da wan, ruhên nepak jî derketin û ketin nava berazan. Wê garana ku nêzîkî du hezar beraz bû, xwe di kendêl de avêt golê û xeniqî.

¹⁴Gavanên berazan reviyên û ev yek li bajêr û li gundan belav kirin. Û xelk jî derketin ku tiştên bûyî bibînin. ¹⁵Û hatin ba Îsa, wan ew mirovê ku lejyoneke* cinan tê de bû, cil lêkirî, hişê wî li serê wî û ew rûniştî dîtin. Hingê ew tirsiyan. ¹⁶Yên ev yeka ku ji wî mirovê cinoyî* re hat kirin û tiştê ku hat serê berazan dîtin, ji xelkê re gotin. ¹⁷Û wan ji Îsa lava kir ku ew ji herêma wan here.

¹⁸Gava Îsa ket qeyikê, ew mirovê ku cinoyî bû jê lava kir ku bi wî re here. ¹⁹Lê Îsa nehişt û jê re got: “Vegere mala xwe û Xudan* ji bo te çi kir û çawa li te hat rehmê, ji maliyên xwe re bêje.” ²⁰Ew jî çû û eva ku Îsa ji bo wî kiribû li herêma Dêkapolîsê* belav kir û her kes ecêbmayî ma.

Vejandina keçekê û qencbûna jinekê

²¹Gava Îsa dîsa bi qeyikê derbasî aliyê din bû, elaleteke mezin li dora wî civiya. Ew li perê golê

disekinî. ²²Yek ji serekên kinîştê* ku navê wî Yayîro bû, hat ba wî. Gava wî Îsa dît, xwe avêt ber lingên wî, ²³jê gelek lava kir û got: “Keçika min a biçûk li ber mirinê ye. Were û destên xwe deyne ser wê, ku qenc bibe û bijî.” ²⁴Îsa rabû bi wî re çû.

Elaleteke mezin li pey wî diçû û der û dor lê teng dikir. ²⁵Û jinikek li wir hebû ku ji diwanzdeh salan ve xwîn jê diçû. ²⁶Ew çûbû ser gelek hekîman û hemû hebûna* xwe mezaxtibû, lê ew qenc nebûbû û bi ser de jî hê xerabtir bûbû. ²⁷Jinikê tiştên ku li ser Îsa hatibûn gotin, bihîstibû. Di nav elaletê de ji paş ve hat û destê xwe li cilê wî da. ²⁸Çimkî wê di dilê xwe de digot: “Bi tenê ez destê xwe li cilê wî bidim, ezê qenc bibim.” ²⁹Û di cih de xwîna ku jê diçû çikiya û jinikê jî ji bedena xwe fêm kir ku ji êşa xwe qenc bû. ³⁰Îsa hema pê hesiya ku hêzek* jê çû, di nav elaletê de zivirî û pirsî: “Kê destê xwe li cilên min da?” ³¹Şagirtên wî gotin: “Tu dibînî ku elaletê der û dor li te teng kiriye, hê jî tu dibêjî: ‘Kê destê xwe li min da?’ ” ³²Lê Îsa çav li dora xwe digerand ku bibîne, kê ev kiriye. ³³Jinikê dizanibû ku çî bi wê hatiye kirin, bi tirs û lertz hat û xwe avêt ber lingên wî û hemû rastî got. ³⁴Îsa ji wê re got: “Keça min, baweriya te tu qenc kirî. Bi aştî* here û ji êşa xwe qenc bibe.”

³⁵Îsa hê dipeyivî*, ji mala serekê kinîştê mirov hatin û gotin: “Keçika te mir. Tu çima hê Mamoste* diwestînî?” ³⁶Gava Îsa ev bihîst, wî ji serekê kinîştê re got: “Netirse, bi tenê bawer bike!” ³⁷Wî nehişt ku ji bilî Petrûs, Aqûb û birayê

wî Yûhenna kes li pey wî were. ³⁸Çaxê gihîştin mala serekê kinîştê, Îsa dît ku dikin qîjeqîj, digirîn û diqîrin. ³⁹Gava ew ket hindur, ji wan re got: “Çima hûn dikin qîjîn û digirîn? Zarok nemiriye, lê di xew de ye.” ⁴⁰Îcar ew pê kenîyan.

Lê Îsa hemû derxistin derve, dê û bavê zarokê û her sê şagirtên xwe birin û ket cihê ku zarok lê bû. ⁴¹Destê zarokê girt û jê re got: “Talîta qûm!” ku tê mana “Keçikê, ez ji te re dibêjim: Rabe!” ⁴²Keçik di cih de rabû û geriya. Ew diwanzdeh salî bû. Îcar ew yekcar şaş man. ⁴³Îsa hişk li wan emir kir ku vê yekê ji kesî re nebêjin û ji wan re got ku xwarinê bidin keçikê.

Îsa li Nisretê tê redkirin

6 Îsa ji wir derket û çû bajarê xwe. Şagirtên wî jî li pey wî çûn. ²Çaxê bû roja Şemiyê, wî di kinîştê de dest bi hînkirinê kir û gelekên ku ew bihîstin, ecêbmayî man û gotin: “Vî mirovî ev tişt ji ku derê anîn? Ev çi şehrezayî ye ku jê re hatiye dayîn? Ev çi keramet in ku bi destê wî çêdibin? ³Ma ev ne xerat e? Ma ev ne kurê Meryemê û birayê Aqûb, Yûsês, Cihûda û Şimûn e? Ma xwişkên wî ne li vir di nav me de ne?” Bi vî awayî ew ji wî xeyidîn.

⁴Îsa jî ji wan re got: “Pêxemberek* ji bajarê xwe, di nav mirovên xwe de û ji mala xwe pê ve li cihên din ne bêrûmet e.” ⁵Wî li wê derê nikaribû tu keramet bikira, bi tenê destê xwe danî ser çend nexweşan û ew qenc kirin. ⁶Îsa li bêbaweriya wan ecêbmayî ma.

Şandina diwanzdeh şagirtan

Îsa li gundên hawirdorê digeriya û hîn dikir. ⁷Wî her diwanzdeh gazî ba xwe kirin û dest pê kir, ew cot bi cot şandin û li ser ruhên nepak desthilatî* da wan. ⁸Li wan emir kir û got: “Ji bo rêwîtiyê ji bilî dar tu tiştî bi xwe re nebin: Ne nan, ne tûr û ne jî di kemberê de pere. ⁹Çaroxên xwe bikin piyê xwe, lê du kirasan wernegirin. ¹⁰Her li ku derê ku hûn ketin malekê, li wê malê bimînin heta ku hûn ji wî cihê derkevin. ¹¹Ew cihên ku hûn qebûl nekirin û guhdariya gotina we jî nekirin, gava hûn ji wir çûn, toza lingên xwe biweşînin, da ku ev ji bo wan bibe şahidî.”

¹²Ew jî bi rê ketin û wan hîn kir ku mirov ji gunehên xwe vegerin. ¹³Wan gelek cin derdixistin û rûn li gelek nexweşan didan û ew qenc dikirin.

Kuştina Yûhennayê imadkar

¹⁴Û Hêrodês* padîşah ev yek bihîst, çimkî nav û dengê Îsa derketibû. Hinekan digot: “Ev Yûhennayê* imadkar e ku ji nav miriyan rabûye. Ji ber vê yekê keramet bi destê wî tên kirin.” ¹⁵Lê hinekan jî digot: “Ev Êlyas e.” Hinekên din jî digotin: “Ev pêxemberek* wek pêxemberên dema berê ye.” ¹⁶Lê gava Hêrodês ev yek bihîst, wî got: “Yûhennayê ku min serê wî jêkiriye, ji nav miriyan rabûye.” ¹⁷Çimkî Hêrodês Yûhenna dabû girtin, girêdabû û avêtibû zîndanê. Wî ev ji ber Hêrodiya jina Fîlîpoyê birayê xwe kir, çimkî wî ew ji xwe re anîbû. ¹⁸Ji ber ku Yûhenna jê re

gotibû: “Nabe ku tu jinbiraya xwe bînî.” ¹⁹Kîna Hêrodiya ji Yûhenna hebû, dixwest ku wî bide kuştin, lê bi ser nediket, ²⁰çimkî Hêrodês ji Yûhenna ditirsiya û ew diparast; ji ber ku dizanibû Yûhenna mirovekî rast û pîroz* e. Gava ku guhdariya gotina wî fikir, serê wî tevlihev dibû, lê dîsa jî bi şahî guhdariya wî fikir.

²¹Îcar fersendek derket. Hêrodês ji bo rojbûyîna xwe ziyafetek da malmezin, serdarên leşkerî û giregirên Celîlê. ²²Gava keça Hêrodiyayê ket hindur, reqisî û ev yek bi Hêrodês û vexwendiyên li ser sifrê rûniştî xweş hat. Hingê padîşah ji keçikê re got: “Tu ji min çi dixwazî bixwaze, ezê bidim te.” ²³Û wî jê re sond xwar û got: “Tu ji min çi bixwazî, ezê bidim te, heta nivê padîşahiya xwe jî!” ²⁴Keçik derket û çû ji diya xwe pirsî: “Ez çi bixwazim?” Diya wê jî got: “Serê Yûhennayê imadkar!” ²⁵Keçik hema bi lez çû ba padîşah û daxwaza xwe jê re got: “Ez dixwazim ku tu niha serê Yûhennayê imadkar li ser sêniyekê bidî min.”

²⁶Padîşah gelek xemgîn bû. Lê ji ber ku li pêşberî vexwendiyên sond xwaribû, nexwest soza ku daye wê, bişkêne. ²⁷Padîşah hema emir da celad ku here serê Yûhenna bîne. Celad jî çû zîndanê, serê wî jêkir ²⁸û li ser sêniyekê anî û da keçikê. Wê jî ew bir û da diya xwe. ²⁹Gava ku şagirtên* Yûhenna ev yek bihîstin, hatin laşê wî birin û di gorekê de veşartin.

Îsa pênc hezar kesan têr dike

³⁰Û şandî* vegeriyan ba Îsa, hemû tiştên ku kiribûn û hîn kiribûn ji wî re gotin. ³¹Îsa ji wan re got: “Hûn bi serê xwe werin cihekî bêpejin û piçekî bîhna xwe vekin.” Ji ber ên ku diçûn û dihatin pir bûn, wan keys nedidît ku xwarinê jî bixwin. ³²Îcar ew bi serê xwe ketin qeyikekê û çûn cihekî bêpejin. ³³Lê gelek kesên ku çûna wan dîtin ew nas kirin. Ji hemû bajaran peya bi lez ketin rê û beriya wan gihîştin wir. ³⁴Çaxê Îsa derket bejê, wî elaleteke mezin dît û dilê wî bi wan şewitî, çimkî mîna miyên bê şivan bûn. Dest pê kir, gelek tişt hînî wan kir. ³⁵Êdî ji ber ku wext dereng bû, şagirtên* Îsa hatin û jê re gotin: “Ev der cihekî bêpejin e, wext jî dereng e. ³⁶Bihêle ku ew herin gund û gundikên der û dorê û ji xwe re tiştên xwarinê bikin.” ³⁷Îsa li wan vegerand û got: “Hûn xwarinê bidin wan!” Şagirtan got: “Ma em herin bi du sed zîvî* nên bikin û bi wan bidin xwarin?”

³⁸Îsa ji wan re got: “Herin binihêrin, ka çend nanên we hene.” Gava ku wan nihêrt, gotin: “Pênc nan û du masî hene.” ³⁹Wî emir da ku hemû kes kom bi kom li mêrgê rûnin. ⁴⁰Ew jî ji komên ku ji sed kesî û pêncî kesî pêk hatibûn li erdê rûniştin.

⁴¹Îsa her pênc nan û herdu masî hildan, li ezmanan nihêrt, şikir kir, ew şkandin û da şagirtên xwe, da ew deynin ber elaletê. Û herdu masî jî li hemû elaletê leva kir. ⁴²Hemûyan xwar û têr bûn. ⁴³Ji nan û masiyên ji ber wan mabûn

diwanzdeh selik hildan. ⁴⁴Hejmara yên ku ji wî nanî xwarin pênc hezar mêr bû.

Îsa li ser avê rêve diçe

⁴⁵Gava ku Îsa xelk verêdikir, wî zû şagirtên xwe li qeyikê siwar kirin û ew ji beriya xwe şandin aliyê din ê golê, Beytsaydayê. ⁴⁶Piştî xatir ji wan xwest, ji bo ku dua bike, çû çiyê. ⁴⁷Dema ku bû êvar, qeyik di nava golê de bû û Îsa jî bi serê xwe li perê avê bû. ⁴⁸Îsa dît ku şagirt di kişandina bêrikan de gelek zehmetê dikişînin, çimkî ba ji hember wan ve dihat. Nêzîkî berbanga sibehê, Îsa li ser golê rêve çû û nêzîkî wan bû. Wî xwest ku di ber wan re derbas bibe, ⁴⁹lê çaxê wan dît ku Îsa li ser golê rêve diçe, wan got qey xeyaletekê dibînin û qîriyan. ⁵⁰Çimkî hemûyan jî ew dîtin û tirsiyan. Lê Îsa di cih de bi wan re peyivî û got: “Bi zirav bin! Ez im. Netirsin!” ⁵¹Piştî ew li ba wan, li qeyikê siwar bû û ba rawesta. Şagirt bi carekê şaş man, ⁵²çimkî wan ew bûyera li ser nên fêm nekiribû; hişê wan giran bûbû.

Îsa di Cênîsartê de nexweşan qenc dike

⁵³Gava ew derbasî aliyê din bûn, ketin bejê û hatin bajarê Cênîsartê û qeyik girêdan. ⁵⁴Ew ji qeyikê peya bûn û xelkê di cih de Îsa nas kir. ⁵⁵Xelk bi lez li seranserê herêmê geriya, cihê ku Îsa lê bû hîn bûn û hemû nexweş bi nivînên wan ve anîn. ⁵⁶Her cihên ku Îsa diçûyê, bajar be, gund be û gundik be, nexweş li ser meydana vedize-

landin û ji bo ku bi tenê destê xwe li dawa cilên wî bidin, lava dikirin. Hemû yên ku destê xwe lê dixistin, ji nexweşiyên xwe qenc dibûn.

Adetên bav û kalan

7 Fêrisî û hinek Şerîetzanên ku ji Orşelîmê hatibûn, li dora Îsa civiyan. ²Û dîtin ku hinek ji şagirtên wî bi destên qirêjî xwarinê dixwin, yanî ne li gor adetê bi destên xwe yên şûştî. — ³Fêrisî û hemû Cihû adetên bav û kalên xwe digirin, heta ku destên xwe baş neşon, xwarinê naxwin ⁴û çaxê ji bazarê tên jî, heta ku avê bi xwe de nekin, naxwin. Gelek adetên din jî hene ku ji bav û kalan distînin û bi cih tînin: Wek şûştina tas, şerbik û firaxên sifir. — ⁵Îcar Fêrisî û Şerîetzanan ji Îsa pirsîn: “Çima şagirtên te adetên bav û kalan nagirin, lê bi destê qirêjî xwarinê dixwin?” ⁶Wî li wan vegerand û got: “Îşaya ji bo we durûyan qenc pêxemberîti kiriye! Wek ku hatiye nivîsîn:

‘Ev gel bi dev rûmetê* dide min,
Lê dilê wan ji min dûr e.

⁷Bi pûçîti diperizin* min,

Çimkî hînkirina wan emirên mirov in.’

⁸“Hûn emirên Xwedê dihêlin û xwe bi adetên mirovî ve girêdidin.” ⁹Û wî ji wan re got: “Hûn ji bo adetên xwe çî xweş jî emirên Xwedê didin aliyekî. ¹⁰Çimkî Mûsa gotiye:

‘Qedirê dê û bavê xwe bigire;

Yê ku tiştê xerab ji dê û bavê xwe re bêje
Divê bê kuştin.’

¹¹Lê belê hûn dibêjin: ‘Kî ku ji dê an jî ji bavê xwe re bêje: Ew alîkariya ku wê ji min bigihîsta te, diyarî ye’ – yanî, ew ji Xwedê re hatiye dayîn – ¹²êdî hûn nahêlin ew qet tişteki ji dê û bavê xwe re bike! ¹³Bi vî awayî, bi adetên xwe yên ku hûn derbasî nifşên nû dikin, hûn peyva Xwedê radikin. Û hûn gelek tiştên bi vî awayî dikin.”

Tiştên ku mirov dilewitînin

¹⁴Îsa cardin elalet gazî ba xwe kir û ji wan re got: “Hûn hemû guhdariya min bikin û fêm bikin. ¹⁵Tu tişt tune ku ji derve bikeve hindurê mirov û wî bilewitîne, lê ew tiştên ku ji hindurê mirov derdikevin, wî dilewitînin. ¹⁶Yê ku guhên wî ji bo bihîstinê hene, bila bibihîze.” ¹⁷Gava ji elaletê veqetîya û hat malê, şagirtên wî mana wê meselê pirsîn. ¹⁸Îsa li wan vegerand û got: “Ma hûn jî fêmkor in? Ma hûn fêm nakin her çi tiştê ku ji derve dikeve hindurê mirov, nikare wî biherimîne. ¹⁹Çimkî ew naçin dilê wî, lê diçin zikê wî û ji wir jî dertên derve.” Bi vî awayî Îsa hemû xwarin paqij nîşan dan. ²⁰Û got: “Ew tiştên ku ji dilê mirov derdikevin, wî diherimînin. ²¹Ji ber ku ji dilê mirov fikirên xerab derdikevin: Fuhûş, dizî, kuştin, ²²zîna, timayî, xerabî, hîlebazî, bêedebî, çavnebarî, çêr, quretî û bêaqilî. ²³Tevahiya van xerabiyan ji dil derdikevin û mirov diherimînin.”

Baweriya jinika Kenanî

²⁴Îsa ji wê derê rabû çû hêla Sûrê. Çû malekê û nexwest ku kesek pê bizane, lê nikaribû veşartî bimîne. ²⁵Îcar jinikeke ku ruhê nepak bi keça wê ya biçûk ketibû, gava li ser Îsa bihîst, di cih de hat û xwe avêt ber lingên wî. ²⁶Jinik Yewnanî* bû û bi esilê xwe ji Fînîkya Sûryayê bû. Wê ji Îsa lava kir ku cin ji keça wê derxe. ²⁷Îsa ji wê re got: “Bihêle ku pêşî zarok têr bibin, çimkî ne rast e ku mirov nanê zarokan bistîne û biavêje ber kûçikan.” ²⁸Lê belê jinikê got: “Erê ya Xudan, lê kûçik jî ji hûrikên zarokan ên bin sifrê dixwin.” ²⁹Wî ji jinikê re got: “Ji ber vê gotina te, tu dikarî herî. Cin ji keçika te derketiye.” ³⁰Jinik çû mala xwe, keçik di nav nivînan de raketî dît û cin jê derketibû.

Mirovekî ker û lal dipeyive

³¹Hingê ji hêla Sûrê veqetiya, di nava Saydayê re derbas bû, di herêma Dêkapolîsê re hat Gola Celîlê. ³²Mirovekî ker û lal anîn û jê lava kirin ku destê xwe deyne ser wî. ³³Îsa zilam ji elaletê veqetand, tiliyên xwe xistin guhên wî, destê xwe tif da û li zimanê wî da. ³⁴Çavê xwe ber bi ezmanan ve rakir, axîn kişand û got: “Effata!” ku bi mana “Vebe!” ye. ³⁵Hingê guhên wî bihîstin, zimanê wî vebû û bi awayekî zelal dest bi peyivîne kir. ³⁶Îsa tembîh li wan kir ku ji kesî re nebêjin. Lê wî çiqas zêde tembîh li wan dikir, wan ewqas zêdetir bûyer belav dikir. ³⁷Xelk gelek

ecêbmayî mabû û digotin: “Wî hemû tişt qenc kir: Hem guhên keran vedike, hem jî lalan dide peyvandin.”

Îsa çar hezar mirovan têr dike

8 Di wan rojan de dîsa gava ku elaletêke mezin civiya û tişteki wan tunebû ku bixwin, Îsa gazî şagirtên xwe kir û got: ²“Dilê min bi vê elaletê dişewite, çimkî ev sê roj e ku bi min re ne û tişteki wan tune ku bixwin. ³Heke ez wan birçî bişînim malên wan, ewê di rê de dilbihûrî bibin û hin ji wan jî ji cihên dûr hatine.” ⁴Şagirtên wî lê vegerandin û gotin: “Li vê çolê mirov ji ku derê dikare evqas kesî têr bike?” ⁵Îsa ji wan pirsî: “Çend nanên we hene?” Wan got: “Heft.” ⁶Îsa emir da elaletê ku li erdê rûnin. Wî heft nan hildan, şikir ji Xwedê re kir, ew şkandin û piştê dan şagirtên xwe ku deynin ber elaletê. Wan jî ew danîn ber wan. ⁷Û çend masiyên wan ên biçûk jî hebûn. Îsa ji bo wan jî şikir kir û got: “Van jî deynin ber elaletê.” ⁸Wan xwar û têr bûn. Piştê wan heft selik ji pariyên bermayî berhev kirin. ⁹Hejmara yên ku xwarin, nêzîkî çar hezar mirovan bû. Gava ku Îsa ew verêkirin, ¹⁰di cih de bi şagirtên xwe re ket qeyikê û çûn herêma Dalmanûtayê*.

Fêrisî li nîşanekê digerin

¹¹Fêrisî hatin û bi Îsa re dest bi munaqesê kirin. Ji bo ku wî biceribînin, jê xwestin ku ji

ezmanan nîşanekê raberî wan bike. ¹²Îsa ji kûr ve axînek kişand û got: “Çima ev nîş li nîşanekê digere? Bi rastî ez ji we re dibêjim ku ji vî nîşî re nîşanek nayê dayîn.” ¹³Wî ew hiştin, dîsa ket qeyikê û derbasî aliyê din ê golê bû.

Hevîrtirşkê Fêrisiyan û Hêrodês

¹⁴Îcar şagirtan ji bîr kiribûn ku bi xwe re nênin. Li ba wan, di qeyikê de ji nanekî pê ve tiştekan tunebû. ¹⁵Îsa ew tembîh kirin û got: “Hay ji xwe hebin, xwe ji hevîrtirşkê Fêrisiyan û ji hevîrtirşkê Hêrodês biparêzin.” ¹⁶Şagirt di nav xwe de peyvîn û gotin: “Ji ber ku nanê me tune, weha dibêje.” ¹⁷Îsa dizanibû ku ew çî dibêjin û wî ji wan re got: “Hûn çima di nav xwe de dipeyivin ku nanê we tune? Ma hûn têngahîjin û fêmanakin? Ma hişê we giran bûye?”

¹⁸Çavên we hene, ma hûn nabînin?

Guhên we hene, ma hûn nabihîzin?

Ma nayê bîra we, ¹⁹çaxê ku min pênc nan ji bo pênc hezar mirovan şkandin, ji pariyên nênin we çend selikên tije berhev kirin?” Wan lê vegerand û gotin: “Diwanzdeh.” ²⁰“Û gava min heft nan ji bo çar hezar kesan şkandin, we çend selikên tije parî berhev kirin?” Wan got: “Heft.” ²¹Îsa ji wan re got: “Ma hûn hê jî fêmanakin?”

Li Beytsaydayê qenckirina korekî

²²Û ew hatin Beytsaydayê. Hinekan mirovekî kor anî ba Îsa û jê lava kirin ku destê xwe deyne

ser. ²³Wî jî bi destê mirovê kor girt û ew derxist derveyê gund. Çaxê çavên wî bi tifa xwe şil kirin û destên xwe danîn ser wî, pirsî: “Ma tu tişteki dibînî?” ²⁴Wî jî li jorê nihêrt û got: “Ez mirovan dibijêrim ku dimînin daran û rêve diçin.” ²⁵Cardin Îsa destên xwe danîn ser çavên wî, zilam bi baldarî nihêrt û çavên wî vebûn û her tişt bi zelalî dît. ²⁶Îsa jî ew şand mala wî û jê re got: “Nekeve nav gund.”

Danezana Petrûs a li ser Îsa

²⁷Îsa bi şagirtên xwe re çû gundên Qeyseriya Fîlîpoyê û di rê de ji şagirtên xwe pirsî: “Li gor gotina xelkê ez kê me?” ²⁸Wan lê vegerand û gotin: “Hinek dibêjin Yûhennayê imadkar, hinek dibêjin Êlyas, hinekên din jî dibêjin yek ji pêxemberan e.” ²⁹Îsa ji wan pirsî: “Lê hûn çi dibêjin? Bi ya we ez kê me?” Petrûs bersîva wî da û got: “Tu Mesîh* î.” ³⁰Îsa jî li wan emir kir ku li ser wê ji kesî re tişteki nebêjin.

Îsa mirin û rabûna xwe diyar dike

³¹Hingê Îsa dest pê kir hînî şagirtên xwe kir ku divê Kurê Mirov gelek cefayê bikişîne, ji aliyê rihsipî, serekên kahînan û Şerîetzanan ve bê redkirin, bê kuştin û roja sisiyan rabe. ³²Û wî ev bi eşkereyî got. Îcar Petrûs ew kişand aliyekî û lê hilat. ³³Lê Îsa zivirî û li şagirtên xwe nihêrt, li Petrûs hilat û got: “Ji min dûr keve, Îblîs! Çimkî tu ne tiştên Xwedayî, lê tiştên mirovî difikirî.”

³⁴Hingê Îsa elalet û şagirtên xwe gazî ba xwe kir û ji wan re got: “Yê ku bixwaze li pey min bê, bila xwe înkâr bike, rahêje xaça xwe û li pey min were. ³⁵Çimkî her kesê ku bixwaze jiyana* xwe rizgar* bike, ewê wê wînda bike; lê belê her kesê ku jiyana xwe di ber min û Mizgîniyê de wînda bike, ewê wê rizgar bike. ³⁶Mirovek hemû dinyayê bi dest bixe jî, lê canê xwe wînda bike, çi feyda wî heye? ³⁷Ma mirov dikare çi di ber canê xwe de bide? ³⁸Her kesê ku di nav vî nifşê jirêderketî û gunehkar de ji min û ji gotinên min şerm bike, Kurê Mirov jî, gava ku di rûmeta Bavê xwe de tevî milyaketên pîroz bê, wê ji wî kesî şerm bike.”

9 Û wî ji wan re got: “Bi rastî ez ji we re dibêjim, hin ji van kesên ku li vir rawestayî hene, heta ku nebînin Padîşahiya Xwedê bi hêz tê, ew tu car mirinê tam nakin.”

Dîtina Îsa diguhere

²Piştî şeş rojan Îsa Petrûs, Aqûb û Yûhenna birin û ew bi xwe re derxistin çiyayekî bilind, ku li wir ew bi serê xwe bûn. Li wir, li ber wan dîtina wî hat guhertin. ³Cilên wî çîlsipî bûn û ewqas dibiriqîn ku li ser rûyê erdê tu cilşoyî nikaribû ew wusa sipî bikira. ⁴Hingê Êlyas û Mûsa li wan xuya bûn û bi Îsa re peyivîn. ⁵Petrûs ji Îsa re got: “Ya Mamoste*, çiqas qenc e ku em li vir in! Em sê holikan çêkin, yekê ji te re, yekê ji Mûsa re û yekê jî ji Êlyas re.” ⁶Wî nizanibû ku çi

bêje, ji ber ku ew gelek tirsiyabûn. ⁷Hingê ewrek derket, li ser wan kir sî û dengê ji ewr hat: “Ev e Kurê* min ê delal! Guhdariya wî bikin!” ⁸Ji nişkê ve şagirtan li dora xwe nihêrt, ji Îsa pê ve kesek nedîtin.

⁹Gava ji çiyê dihatin xwarê, Îsa li wan emir kir ku heta ku Kurê* Mirov ji nav miriyan ranebe, ew ji kesî re tiştên wan dîtine nebêjin. ¹⁰Şagirtan ev emir girt û ji hevdû pirsîn, ka mana rabûna ji nav miriyan çi ye. ¹¹Û wan jê pirsî: “Gelo, çima Şerîetzan dibêjin divê pêşî Êlyas bê?” ¹²Wî jî ji wan re got: “Bi rastî, pêşî Êlyas tê û her tiştî sererast dike. Lê çima weha li ser Kurê* Mirov hatiye nivîsîn ku ewê gelek cefayê bikişîne û biçûk bê dîtin? ¹³Lê ez ji we re dibêjim, Êlyas hatiye û çawa ku li ser wî hatiye nivîsîn, çi ku dilê wan xwest bi wî kirin.”

Îsa zarokekî cinoyî qenc dike

¹⁴Wextê zivirîn ba şagirtên din, dîtin ku li dora wan elaleteke mezin civiyaye û Şerîetzan bi wan re munaqêşe dikin. ¹⁵Îcar gava ku hemû elaletê Îsa dît, gelek ecêbmayî ma û bi bez çûn pêşiya wî û silav danê. ¹⁶Îsa ji wan pirsî: “We bi wan re li ser çi munaqêşe dikir?”

¹⁷Ji nav elaletê mirovekî bersîva wî da: “Mamoste, min kurê xwe ji te re anî, yê ku ruhekî wî yê lal heye. ¹⁸Ruh her li ku derê wî bigire, diavêje erdê, kef bi ser devê wî dikeve, diranên xwe diqirçîne û req* dibe. Min ji şagirtên te hêvî kir ku vî ruhî derxin, lê nikaribûn.”

¹⁹Îsa li wan vegerand û got: “Hey nifşê bêbawerî! Heta kengê ezê bi we re bim, heta kengê ezê li we sebir bikim? Wî bînin ba min.” ²⁰Wan jî kurik anî ba Îsa. Gava ku ruh Îsa dît, di cih de kurik vehejand. Ew ket erdê, kef bi ser devê wî ket û gevizî. ²¹Îsa ji bavê wî pirsî: “Ji kengê ve ew weha ye?” Wî jî got: “Ji zaroktiya xwe ve.” ²²Û ruh ji bo ku wî helak bike, gelek caran ew avêt nav êgir û avê. Lê heke tu bikaribî tiştê bikî, li me were rehmê û alîkariya me bike!” ²³Îsa ji wî re got: “Te got: ‘Heke tu bikaribî!’ Ji bo yê bawer bike her tişt çêdibe.” ²⁴Wê gavê bavê kurik qîriya û got: “Ez bawer dikim. Alîkariya bêbaweriya min bike!” ²⁵Gava Îsa dît ku elalet bi bez li wê derê dicive, li ruhê nepak hilat û got: “Hey ruhê ker û lal, ez li te emir dikim: Ji kurik derkeve û careke din nekeve wî!” ²⁶Ruh qîriya, bi şid kurik vehejand û jê derket. Û kurik bû wek miriyan, wusa ku piraniya wan digot: “Ew mir!” ²⁷Lê Îsa bi destê wî girt û ew rakir. Kurik jî rabû ser ligan. ²⁸Piştî Îsa hat malê, şagirtên wî bi serê xwe jê pirsîn: “Me çima nikaribû em çin derxin?” ²⁹Îsa li wan vegerand: “Cinê bi vî cûreyî ji dua û rojiyê pê ve bi tu riyên din dernakevin.”

Îsa mirin û rabûna xwe ji nû ve diyar dike

³⁰Ji wir çûn û di nav Celîlê re derbas bûn. Îsa nedixwest ku kes bi vê yekê bizane, ³¹çimkî wî şagirtên xwe hîn dikir û ji wan re digot: “Wê Kurê Mirov bidin destên mirovan, ewê wî bikujin û piştî kuştinê bi sê rojan, ewê rabe.” ³²Lê wan

ev gotin fêm nekir û tirsîyan ku ji wî bipirsin.

Yê herî mezin kî ye?

³³Û ew hatin Kefernahûmê. Gava Îsa li mal bû, ji şagirtan pirsî: “Hûn di rê de li ser çi dipeyvîn?”

³⁴Lê ew bêdeng man, çimkî di rê de, di nav xwe de peyvîbûn, ka kî ji wan ê herî mezin e. ³⁵Îsa rûnişt, gazî diwanzdehan kir û ji wan re got: “Heke kesek bixwaze bibe yê pêşî, divê ew bibe yê paşî û xizmetkarê hemûyan.” ³⁶Îcar wî bi destê zarokekî girt û ew di nav wan de da rawestin, zarok himbêz kir û ji wan re got: ³⁷“Her kesê ku zarokeke weha bi navê min qebûl bike, ew min qebûl dike. Û her kesê ku min qebûl bike, ne min, lê wî yê ku ez şandime qebûl dike.”

Yê ne li dijî me ye, ji aliyê me ye

³⁸Yûhenna ji Îsa re got: “Ya Mamoste! Me mirovek dît ku bi navê te cin derdixistin. Lê me nehişt, çimkî li pey me nedihat.” ³⁹Lê Îsa got: “Rê lê negirin, çimkî tu kes tune ku bi navê min kerametekê bike û zû bikaribe li ser min bi xerabî bipeyve. ⁴⁰Çimkî yê ku ne li dijî me ye, ji aliyê me ye. ⁴¹Bi rastî ez ji we re dibêjim, her kesê ku taseke av bide we, ji bo ku hûn ên Mesîh in, xelata xwe qet winda nake.

Ji rê derketin

⁴²“Lê her kesê ku yekî ji van biçûkên ku baweriyê bi min tînin, ji rê derxe, ji bo wî çêtir e ku beraşekî mezin bi stûyê wî ve bê girêdan û bê avêtin deryayê. ⁴³Heke destê te dibe sedemê jirêderketina te, wî jêke! Ji bo te çêtir e ku tu bêdest bikevî jiyane*, lê ne ku bi herdu destên xwe ve herî dojehê* û agirê ku qet venamire. ⁴⁵Heke lingê te dibe sedemê jirêderketina te, wî jêke! Ji bo te çêtir e ku tu bê ling bikevî jiyane*, lê ne ku tu bi herdu lingên xwe ve bêyî avêtin dojehê*. ⁴⁷Heke çavê te dibe sedemê jirêderketina te, wî derxe! Ji bo te çêtir e ku tu bi çavekî bikevî Padîşahiya* Xwedê, lê ne ku tu bi herdu çavan ve bêyî avêtin dojehê. ⁴⁸Li wir kurmê wan namire û agirê wê venamire. ⁴⁹Çimkî her kes wê bi êgir bê xwêkiriñ. ⁵⁰Xwê qenc e. Lê heke xwê şoriya xwe winda bike, hûnê cardin bi çi şoriya wê bidinê? Bila bi we re tama xwê hebe û bi hev re di aştiyê* de bijîn.”

Pirsa li ser Jinberdanê

10 Îsa ji wir rabû, hat herêma Cihûstanê û derbasî aliyê din ê Çemê Urdunê bû. Cardin elaletek li dora wî civiya û wî wek her car dîsa hînî wan dikir. ²Ji Fêrisiyan hinek nêzîkî wî bûn û bi armanca ceribandîne jê pirsîn: “Ma dibe ku zilamek jina xwe berde?” ³Îsa bersîva wan da û got: “Mûsa çi emir da we?” ⁴Wan jî got: “Mûsa destûr da, ku mêr kaxeza jinberdanê binivîse û jinê berde.” ⁵Lê Îsa ji wan re got: “Ji ber

serhişkiya we Mûsa ev emir ji we re nivîsî. ⁶Lê di destpêka afirandinê de Xwedê 'ew nêr û mê afirandin'. ⁷Ji ber vê yekê wê mêr dê û bavê xwe berde, bi jina xwe re bibe yek ⁸û herdu jî wê bibin bedenek. Wusa ku êdî ew ne du kes in, lê bedenek in. ⁹Ji ber vê yekê yên ku Xwedê ew kirine yek, bila mirov wan ji hevdû veneqetînin.” ¹⁰Gava ew li malê bûn, şagirtan dîsa li ser vê meselê ji wî pirsîn. ¹¹Îsa ji wan re got: “Kî ku jina xwe berde û bi yeka din re bizewice, li dijî wê zînayê dike. ¹²Û heke jin jî mêrê xwe berde û bi yekî din re bizewice, zînayê dike.”

Îsa zarokan pîroz dike

¹³Îcar zarok dianîn ba Îsa ku destê xwe deyne ser wan, lê şagirtan li yên ku ew anîn hilat. ¹⁴Gava ku Îsa ev yek dît, hêrs bû û ji wan re got: “Bihêlin, bila zarok bên ba min; pêşiyê li wan negirin, çimkî Padîşahiya Xwedê ji yên weha re ye. ¹⁵Bi rastî ez ji we re dibêjim, yê ku Padîşahiya Xwedê wek zarokekê qebûl neke, qet nikare bikeve wê.” ¹⁶Hingê zarok himbêz kirin, destê xwe danî ser wan û ew pîroz kirin.

Xortê dewlemend li jiyana herheyî digere

¹⁷Gava Îsa bi riya xwe ve diçû, yek bezî ba wî, li ber wî çû ser çokan û jê pirsî: “Mamosteyê qenc, ez çi bikim, da ku ez bibim wêrisê jiyana herheyî?” ¹⁸Îsa ji wî re got: “Tu çima ji min re dibêjî qenc? Kesekî qenc tune, ji Xwedê pê ve.

¹⁹Tu bi emiran dizanî: ‘Nekuje, zînayê neke, nedize, şahidiya derewîn nede, heqê kesî nexwe, qedirê dê û bavê xwe bigire.’”

²⁰Zilam got: “Mamoste, ji xortaniya xwe heta niha, min ev tişt hemû anîne cih.” ²¹Îsa lê nihêrt, jê hez kir û ji wî re got: “Hê jî kêmahiyeyeke te heye. Here çi tiştê te heye bifiroşe, li belengazan belav bike, hingê wê li ezmanan xezîna te hebe. Ê li pey min were.” ²²Li ser vê gotinê rûçikê wî guherî û bi xemgînî çû, çimkî gelek mal û milkê wî hebû.

²³Îsa li dora xwe nihêrt û ji şagirtên xwe re got: “Çiqas zehmet e ku kesên dewlemend bikevin Padîşahiya Xwedê!” ²⁴Şagirt li van gotinên wî ecêbmayî man, lê Îsa cardin got: “Zarono! Ketina Padîşahiya Xwedê çiqas zehmet e! ²⁵Derbasbûna devê di qula derziyê re ji ketina mirovê dewlemend a Padîşahiya Xwedê hêsanîtir e.” ²⁶Şagirt gelek ecêbmayî man û ji hev re gotin: “Heke weha be, kî dikare rizgar* bibe?” ²⁷Îsa li wan nihêrt û got: “Li ba mirov ev nabe, lê ne li ba Xwedê, çimkî li ba Xwedê her tişt dibe.” ²⁸Hingê Petrûs dest pê kir û jê re got: “Va ye, me her tiştên xwe hiştine û em li pey te hatine.” ²⁹Îsa ji wan re got: “Bi rastî ez ji we re dibêjim, tu kes tune ku di ber min de û di ber Mizgîniyê de xanî, bira, xwişk, dê û bav, zarok û zeviyên* xwe hiştibe ³⁰û li vê dinyayê sed qatî xanî, bira, xwişk, dê, zarok û zeviyên nestîne û pê re cefayê jî nekişîne û di dinya din de nekeve jiyana herheyî. ³¹Lê gelek ên pêşî wê bibin ên paşî û yên paşî wê bibin ên pêşî.”

Îsa cara sisiyan mirin û rabûna xwe diyar dike

³²Îcar ew li ser rê bûn û hildikişiyên Orşelîmê*. Ew li pêşiya wan diçû, şagirt ecêbmayî diman û ew kesên li paş dihatin ditirsiyan. Îsa dîsa her diwanzdeh kişandin aliyekî û dest pê kir ew tiştên ku wê bihatana serê wî ji wan re got: ³³“Va ye, em hildikişin Orşelîmê. Kurê* Mirov wê bê dayîn destê kahîn* û Şerîetzanan*. Ewê hukumê mirinê li ser wî bidin û wî bidin destê miletan. ³⁴Ewê tinazên xwe bi wî bikin, tif bikinê, bidin ber qamçiyên û wî bikujin. Û piştî sê rojan ewê ji nav miriyan rabe.”

Xwestina Aqûb û Yûhenna

³⁵Hingê Kurên Zebedî Aqûb û Yûhenna nêzîkî Îsa bûn û jê re gotin: “Mamoste, me divê ku em her çi ji te bixwazin, tu ji bo me bikî.” ³⁶Wî jî ji wan pirsî: “Hûn dixwazin ku ez ji bo we çi bikim?” ³⁷Wan jê re got: “Destûra me bide ku di rûmeta* te de yek ji me li milê te yê rastê, yê din jî li milê te yê çepê rûne.” ³⁸Îsa ji wan re got: “Hûn nizanin ku hûn çi dixwazin. Ma hûn dikarin ji wê kasa ku ezê vexwim, vexwin? An jî bi wê imadbûna ku ezê pê bêm imadkirin, imad bibin?” ³⁹Wan jî got: “Em dikarin.” Îsa ji wan re got: “Bi rastî hûnê ji wê kasa ku ezê vexwim, vexwin û imadbûna ku ezê pê bêm imadkirin, imad bibin, ⁴⁰lê rûniştandina li milê min ê rastê û çepê ne di destê min de ye. Ev bi tenê ji bo wan

e ku ji wan re hatiye amadekirin.”⁴¹ Wextê ku her deh şagirtan ev yek bihîst, li Aqûb û Yûhenna hêrs bûn. ⁴²Lê Îsa ew gazî ba xwe kirin û got: “Hûn dizanin ên ku di nav miletan de serek tîn dîtin, serdestiyê* li wan dikin û giregirên wan jî li ser wan hukumdariyê dikin.

⁴³“Lê di nav we de wê weha nebe. Di nav we de, her kesê ku bixwaze bibe yê mezin, divê bibe xizmetkarê we. ⁴⁴Û di nav we de her kesê ku bixwaze bibe yê pêşî, divê bibe xulamê hemûyan. ⁴⁵Çimkî Kurê* Mirov jî nehatiye ku jê re xizmet bê kirin, lê hatiye ku xizmetê bike û di ber gelean de canê xwe berdêl bide.”

Îsa parsekekî kor qenc dike

⁴⁶Hingê ew hatin bajarê Erîhayê. Gava Îsa bi şagirtên xwe ve û bi elaleteke mezin ve ji bajêr derket, zilamekî kor, Bar-Tîmeyo, yanî ‘Kurê-Tîmeyo,’ li devê rê rûniştibû û pars dikir. ⁴⁷Gava bihîst ku Îsayê Nisretî derbas dibe, dest pê kir, kir qîrîn û got: “Ya Îsayê Kurê* Dawid, li min were rehmê!” ⁴⁸Gelek kes li wî hilatin, da ku dengê xwe bibire, lê ew hê bêtir qîriya û got: “Ya Kurê Dawid, li min were rehmê!” ⁴⁹Îsa rawesta û got: “Gazî wî bikin.” Wan jî gazî zilamê kor kir û gotin: “Çavê te rohnî be! Rabe ser xwe, gazî te dike.” ⁵⁰Wî jî ebayê xwe avêt, xwe hilavêt û hat ba Îsa. ⁵¹Îsa jê pirsî: “Tu ji min çi dixwazî ku ez ji bo te bikim?” Yê kor jê re got: “Mamoste, ez dixwazim bibînim!” ⁵²Îsa jî jê re got: “Here, baweriya te tu xilas kirî.” Û di cih de çavên wî

dîtin, kete rê û li pey Îsa çû.

Îsa bi rûmet dikeve Orşelîmê

11 Gava ku ew nêzîkî Orşelîmê bûn û di Çiyayê Zeytûnê re gihîştin Beytfacê û Beytanyayê, Îsa du şagirtên xwe şandin ²û ji wan re got: “Herin gundê pêşberî xwe. Gava hûn bikevinê, hûnê dehşikeke girêdayî bibînin ku hê tu kes lê siwar nebûye. Wê vekin û bînin. ³Û heke kesekî ji we pirsî û got: ‘Çima hûn vê yekê dikin?’ Bêjin: ‘Ji Xudan re lazim e û ewê wê zû bi şûn de bişîne.’” ⁴Şagirt çûn û li ber deriyê aliyê kuçê, dehşikeke* girêdayî dîtin. Gava ew vedikirin, ⁵hinek kesên ku li wir disekinîn pirsîn: “Hûn çi dikin? Hûn çima wê dehşikê vedikin?” ⁶Şagirtan wek ku Îsa ji wan re gotibû, bersîv dan. Û mirovan dev ji wan berda. ⁷Dehşik ji Îsa re anîn, cilên xwe avêtin ser wê û ew li wê siwar bû. ⁸Gelek mirovan cilên xwe li ser rê raxistin; hinekan jî çiqilên ku ji zeviyan* birîbûn li ser rê raxistin. ⁹Yên li pêşiyê diçûn û yên li pey dihatin diqîriyan: “Hosanna*! Yê bi navê Xudan tê pîroz* e. ¹⁰Padîşahiya bavê me Dawid a ku tê, pîroz e. Li bilindahiyên Hosanna!”

¹¹Îsa ket Orşelîmê, çû Perestgehê*. Çav li her tiştî gerand, lê ji ber ku wext bûbû êvar, bi diwanzdehan re çû Beytanyayê.

Dara hêjîrê

¹²Dotira rojê, gava ew ji Beytanyayê derdiketin,

Îsa birçî bû. ¹³Ji dûr ve dareke hêjîrê ya ku pel dabû dît, bi gumana ku ewê pê ve hêjîran bibîne nêzîkî wê bû. Gava gihîşt ba darê, ji pelan pê ve tiştekek nedît. Çimkî ne wextê hêjîran bû. ¹⁴Wî ji darê re got: “Bila êdî tu kes tu caran ji te fêkî nexwe.” Şagirtên wî jî ev gotin bihîstin.

Îsa Perestgehê paqij dike

¹⁵Û ew hatin Orşelîmê. Îsa ket Perestgehê û dest pê kir ew kesên ku di Perestgehê de kirîn û firotin dikirin avêtin derve. Maseyên pereguhêran û kursiyên kevokfiroşan gêr kirin ¹⁶û rê neda, ku tu kes tiştekekî di Perestgehê re derbas bike. ¹⁷Wî hînî* wan kir û got: “Ma di Kitêba Pîroz* de nehatiye nivîsîn ku ‘Wê ji mala min re mala dua ya ji bo hemû miletan bê gotin’? Lê we ew kiriye ‘şkefta rêbiran*’.” ¹⁸Serekên kahînan* û Şerîetzanan* ev bihîstin û dest pê kirin li riyên kuştina wî geriyan. Ew ji wî ditirsiyan, çimkî hemû xelk li ser hînkirina* wî ecêbmayî dima. ¹⁹Gava ku bû êvar, ew ji bajêr derketin.

Ji dara hêjîrê ders girtin

²⁰Serê sibê, gava ew di rê de derbas bûn, dîtî ku dara hêjîrê ji rayê xwe ve hişk bûye. ²¹Hat bîra Petrûs û wî ji Îsa re got: “Ya Mamoste, binihêre, dara hêjîrê ya ku te lê nifir kiribû hişk bûye.” ²²Îsa bersîva wan da û got: “Baweriya we bila bi Xwedê hebe. ²³Bi rastî, ez ji we re dibêjim: Kî ku ji vî çiyayî re bêje: ‘Ji cihê xwe rabe û xwe

biavêje deryayê' û di dilê xwe de nekeve şikê, lê baweriyê bîne ku wê daxwaza wî bê cih, tiştê ku bixwaze wê jê re bibe. ²⁴Ji ber vê yekê ez ji we re dibêjim: Her tiştên ku hûn bi duakirinê bixwazin, bawer bikin ku we standiye û daxwaza we wê were cih. ²⁵Û gava ku hûn ji bo duakirinê radiwestin, heke li hember kesekî tişteki we hebe, lê bibihûrin, da ku Bavê we yê li ezmanan jî li sûcên we bibihûre. ²⁶Lê heke hûn lê nebihûrin, Bavê we yê li ezmanan jî li sûcên we nabihûre."

Pirsa li ser desthilatiya Îsa

²⁷Û ew dîsa hatin Orşelîmê. Dema ku Îsa di Perestgehê de digeriya, serekên kahînan, Şerîetzan û rihsipî hatin ba wî ²⁸û jê pirsîn: "Tu bi kîjan desthilatiyê* van tiştan dikî? Û kê ev desthilatî daye te ku tu van bikî?" ²⁹Îsa ji wan re got: "Ezê pirsekê ji we bikim. Bersîva min bidin, ezê jî ji we re bêjim, ka ez bi kîjan desthilatiyê van tiştan dikim: ³⁰Imadkirina* Yûhenna ji ezmên bû an ji mirovan? Bersîva min bidin!" ³¹Ew di nav xwe de şêwirîn û gotin: "Heke em bêjin: 'Ji ezmên bû,' hingê ewê bêje: 'Naxwe we çima bawerî bi wî neanî?' ³²Lê heke em bêjin: 'Ji mirovan bû'...?" Ji xelkê ditirsiyan, çimkî hemûyan Yûhenna pêxemberê* rastîn didît. ³³Wan bersîv da û gotin: "Em nizanin." Îsa jî ji wan re got: "Ez jî ji we re nabêjim ku ez bi kîjan desthilatiyê van tiştan dikim."

Mesela rezvanan

12 Îsa bi meselan ji wan re dest bi peyivînê kir: “Mirovekî rez danî, hawirdora wî sênc kir; mahserek kola û kelehêk çêkir. Piştî wî rez bi kirê da rezvanan û çû welatekî din. ²Di çaxê rezçinînê de xulamek şand ba rezvanan, da ku ji berê rêz bistîne. ³Lê wan ew girt, li wî xistin û ew destvala şandin. ⁴Û dîsa wî xulamekî din şand ba wan, lê wan serê wî şand û ew riswa kirin. ⁵Wî yekî din şand, ew jî kuştin. Wî gelek kesên din şandin, li hinekan xistin û hinek jî kuştin. ⁶Ji bo şandinê tenê kesek mabû, kurê wî yê delal. Di pey re rabû, kurê xwe şand û got: ‘Ewê ji kurê min re hurmetê bikin.’ ⁷Lê rezvan bi hev şewirîn û gotin: ‘Ev wêris e! Werin, em wî bikujin, wê mîras ji me re bimîne.’ ⁸Hingê wan ew girt, kuştin û avêtin derveyê rêz. ⁹Îcar xwediye rêz wê çi bike? Ewê were, rezvanan helak bike û rêz bide hinekên din. ¹⁰Ma we ew nivîsîna pîroz* nexwendiyê?

‘Ew kevîrê ku hosteyan ew nexwest

Bû kevîrê serê rikin*.

¹¹Ev ji aliyê Xudan ve çêbû.

Û ev li ber çavê me karekî ecêb e!”

¹²Wan xwest ku Îsa bigirin, lê ji elaletê tirsîyan. Çimkî wan fêhm kir ku wî ev mesele di ber wan de anî. Îcar dev ji wî berdand û çûn.

Baca Qeyser

¹³Bi armanca ku Îsa bi gotina wî bixînin xefikê, wan hinek ji Fêrisî û alîgirên Hêrodês şandin ba

wî. ¹⁴Ew hatin û jê re gotin: “Ya Mamoste! Em dizanin ku tu mirovekî rast î. Tu cihêtiyê naxî nav mirovan, çimkî tu li rûyê mirovan nanihêrî, lê tu riya Xwedê bi rastî hîn dikî. Ma dibe ku em bacê bidin Qeyser an na? Ma divê em bidin, an em nedin?” ¹⁵Lê Îsa bi durûtiya wan dizanibû û got: “Çima hûn min diceribînin? Ji min re zîvekî* bînin ku ez bibînim.” ¹⁶Wan jê re zîvek anî. Wî ji wan pirsî: “Ev nivîs û ev resm ên kê ne?” Wan got: “Yên Qeyser in.” ¹⁷Îsa ji wan re got: “Tiştên Qeyser bidin Qeyser û tiştên Xwedê bidin Xwedê.” Û ew li wî ecêbmayî man.

Pirsa rabûna miriyan

¹⁸Hinek Sadûqiyên ku digotin vejîna* miriyan tune, hatin ba Îsa û jê pirsîn: ¹⁹“Ya Mamoste! Mûsa ji bo me nivîsiye, heke zilamek bimire, zarokên wî nebin û jina xwe li pey xwe bihêle, divê birayê wî jina wî bistîne û warê birayê xwe şîn bike. ²⁰Îcar heft bira hebûn. Yê pêşî jinek anî û bê dûndan* mir. ²¹Yê diduyan ew jin anî. Ew jî bê dûndan mir. Ev tişt hat serê yê sisiyan jî. ²²Bi vî awayî ji her heftan jî zarok çênebûn. Piştî hemûyan jî jin mir. ²³Îcar, roja* vejîna miriyan, ev jin wê jina kîjanî be? Çimkî her heft jî bi wê re zewicîbûn.”

²⁴Îsa ji wan re got: “Ma sedemê şaşbûna we ne ev e ku hûn bi nivîsînên pîroz û bi pêkarîna Xwedê nizanin? ²⁵Gava yê mirî ji nav miriyan radibin, ne jinê tînin û ne jî mêr dikin, çimkî ew wek milyaketên ezmanan in. ²⁶Ma we di Kitêba

Mûsa de, di serhatiya diriyê de nexwendiyê ku çawa Xwedê li ser vejîna miriyan jê re dibêje: ‘Ez Xwedayê Birahîm, Xwedayê Îshaq û Xwedayê Aqûb im’? ²⁷ Ew ne Xwedayê miriyan, lê Xwedayê zindiyan e. Hûn gelek ji rê derketine!”

Emirê herî mezin

²⁸ Dema ku Şerîetzanekî munaqêşa wan bihîst û dît ku Îsa qenc bersîva wan da, nêzîkî wî bû û jê pirsî: “Di nav hemû emiran de yê herî mezin kîjan e?” ²⁹ Îsa lê vegerand: “Emirê herî mezin ev e: ‘Bibihîze, ya Îsraêl! Xudan Xwedayê me yek e. ³⁰ Ji Xudan Xwedayê xwe bi hemû dilê xwe, bi hemû canê xwe, bi hemû hişê xwe û bi hemû hêza xwe hez* bike.’ ³¹ Yê diduyan jî ev e: ‘Ji cîranê xwe wek xwe hez bike.’ Ji van meztir tu emir tunin.” ³² Îcar Şerîetzan ji wî re got: “Rast e Mamoste! Te ya rast got ku Xudan yek e û jê pê ve yekî din tune. ³³ Û hezkirina ji wî bi hemû dil, bi hemû fêmdariyê, bi hemû hêzê û hezkirina ji cîranê xwe wek xwe, di ser her goriyên* şewitandinê û qurbanan re ye.” ³⁴ Gava Îsa dît ku wî bi aqilmendî bersîv da, jê re got: “Tu ji Padîşahiya Xwedê ne dût î.” Piştî vê yekê, êdî tu kesî newêribû ku tişteki ji wî bipirse.

Mesîh kurê kê ye?

³⁵ Gava ku Îsa di Perestgehê de hîn dikir, got: “Şerîetzan çawa dibêjin ku Mesîh kurê Dawid e? ³⁶ Dawid bi xwe bi saya Ruhê* Pîroz dibêje:

'Xudan ji Xudanê min re got:
Li milê min ê rastê rûne,
heta ku ez dijminên te bikim
bin lingên te.'

³⁷ Dawid bi xwe ji wî re dibêje 'Xudan'. Îcar ew çawa dibe kurê Dawid?"

Şerîetzanên durû

Elaletên mezin bi dilxweşî guhdariya Îsa dikirin.
³⁸ Wî di hînkirina xwe de got: "Xwe ji wan Şerîet-
zanan biparêzin, yên ku hez dikin bi xiftanên
dirêj bigerin, di sûkan de silav li wan bê kirin,
³⁹ di kinîştan de li kursiyên pêş û di ziyafetan de
li cihên jorîn rûnin. ⁴⁰ Ew malên jinebiyan dadi-
qurtînin û ji bo ku bînin dîtin duayên dirêj dikin.
Hukumê wan wê hê girantir be."

Diyariya jinebiya belengaz

⁴¹ Îsa li pêşberî peredanka Perestgehê rûnişt û
nihêrt ku elalet çawa peran diavêjin peredankê*.
Gelek kesên dewlemend pir pere avêtin. ⁴² Jinebi-
yeke belengaz jî hat û du polikên* ku dikirin
qurişek* avêtê. ⁴³ Îsa şagirtên xwe gazî ba xwe kir
û ji wan re got: "Bi rastî ez ji we re dibêjim ku vê
jinebiya belengaz ji wan hemûyan bêtir pere
avêtin peredankê, ⁴⁴ çimkî wan hemûyên din ji
zêdeyiya hebûna xwe avêtin. Lê vê jinikê ji belenga-
ziya xwe hemû abora xwe avêtê."

Kevir li ser kevir namîne

13 Gava Îsa ji Perestgehê derket, ji şagirtên wî yekî ji wî re got: “Mamoste! Li van kevirên mezin û li van avahiyên xweşik binihêre!”² Îsa jê re got: “Tu van avahiyên mezin dibînî? Li vir kevir li ser kevir namîne! Tiştêk namîne ku neyê hilweşandin!”

Tengahiyên mezin

³Gava Îsa li pêşberî Perestgehê, li Çiyayê Zeytûnê rûdinişt, Petrûs, Aqûb, Yûhenna û Endrawis bi serê xwe jê pirsîn: ⁴“Ji me re bêje, ka ev tişt wê kengê bibin? Û çaxê ev tiştên ha hemû li ber pêkhatinê bin, nîşana wan çi ye?”⁵ Îsa dest pê kir ji wan re got: “Hay ji xwe hebin ku tu kes we nexapîne. ⁶Gelek wê bi navê min bîn û bêjin: ‘Ez ew im’ û wê gelean bixapînin. ⁷Gava hûn dengê şeran û li ser şeran dibihîzin, netirsîn. Tiştên weha divê bibin, lê hê dawî nehatiye. ⁸Çimkî mîlet wê li hember mîletan, padîşahî li hember padîşahiyan rabin. Wê li hin cihan erdhejîn çêbibin û wê xela rabin. Lê ev hemû destpêka janan in. ⁹Hay ji xwe hebin; wê we teslîmî dadgehan bikin û di kinîştan de wê li we bixin. Ji rûyê min wê we derxin ber walî û padîşahan, da ku hûn li pêş wan şahidiyê bidin. ¹⁰Divê pêşî Mizgînî li hemû mîletan bê belavkirin. ¹¹Gava ku wan hûn dan dest û kişandin pirsê, ji pêşî ve xeman nexwin ku hûnê çi bêjin. Lê di wê demê de çi ji we re bê dayîn, wî bêjin. Çimkî yê dipeyive

ne hûn in, lê Ruhê Pîroz e. ¹²Bira wê birayê xwe û bav wê kurê xwe teslîmî mirinê bike. Zarok wê li hember dê û bavên xwe rabin û wan bidin kuştin. ¹³Û ji ber navê min her kes wê ji we nefret bike. Lê yê ku heta dawiyê li ber xwe bide, ewê rizgar bibe.

Felaketa mezin

¹⁴“Çaxê ku we ew tiştê heram ê ku xerakirinê tîne, li cihê ku divê tê de nebe, rawestayî dît” — bila xwendevan vê fêm bike — “hingê yên ku di Cihûstanê de ne bila birevin çiyar. ¹⁵Bila yê ku li ser banî ye neyê xwarê û nekeve hindur, da ku tişteki hilde. ¹⁶Bila yê li nav zeviyê jî venegere, ku ebayê xwe hilde. ¹⁷Wey li wan ên ku di wan rojan de bizaro ne û dimêjin! ¹⁸Dua bikin ku ev di zivistanê de çênebe. ¹⁹Çimkî di wan rojan de, wê tengahiyeke wusa çêbibe, ji gava ku Xwedê dinya afirandiye û heta niha çênebûye û tu car çênabe. ²⁰Heke Xudan ev roj kurt nekirina, tu kes rizgar nedibû. Lê ji bo xatirê yên bijartî yên ku wî ew hilbijartine, wî ew roj kurt kirine.

²¹“Di wê demê de, heke yek ji we re bêje: ‘Binihêre, Mesîh li vir e,’ an jî: ‘Binihêre, ew li wir e,’ bawer nekin. ²²Çimkî wê mesîhên derewîn û pêxemberên derewîn derkevin. Wê nîşan û karên mezin raber bikin, heke bibe, wê bijartiyan jî bixapînin. ²³Lê hûn hay ji xwe hebin! Min her tişt ji pêşî ve ji we re got.

Vegerîna Kurê Mirov

²⁴“Lê di wan rojan de, piştî wê tengahiyê

‘Roj wê tarî bibe

Û heyv ronahiya xwe nade,

²⁵Wê stêr ji ezmanan bikevin,

Û rojgêranên* ezmanan ji riya xwe
derkevin.’

²⁶Û hingê ‘wê bibînin ku Kurê Mirov bi hêz û rûmeta mezin di nav ewran de tê.’ ²⁷Hingê ewê milyaketên xwe bişîne û ewê bijartiyên xwe ji çar aliyan, ji perê erdê heta perê ezmên bicivîne.

Dara hêjîrê

²⁸“Îcar ji dara hêjîrê vê dersê hîn bibin: Çaxê ku çiqilên wê bibiştirivin û pelên wê şîn dibin, hûn dizanin ku havîn nêzîk e. ²⁹Bi vî awayî, gava ku hûn jî dibînin ev tişt çêdibin, bizanin ku ew nêzîk e, li devê derî ye. ³⁰Bi rastî ez ji we re dibêjim, heta ku ev tiştên ha hemû çênebin, ev nifş nabihûre. ³¹Wê erd û ezman bibihûrin, lê gotinên min tu car nabihûrin.

Roj û saeta ku bi tenê Xwedê dizane

³²“Lê heçî ew roj û ew saet e, ji Bav pê ve tu kes pê nizane, ne milyaketên ezmanan û ne jî Kur. ³³Hay ji xwe hebin! Hişyar bin! Çimkî hûn nizanin kengê wê ew wext bê. ³⁴Ev wek mirovekî ye ku mala xwe dihêle û derdikeve rêwîtiyê. Ew desthilatiya xwe dide xulamên xwe, karê her yekî

dide wî û emir dide dergehvan jî ku hişyar be. ³⁵Ji ber vê yekê hişyar bin, çimkî hûn nizanin malxwê malê wê kengê bê, êvarê an nivê şevê, an wextê bangdana dîkan, an serê sibê. ³⁶Nebe ku ji nişkê ve bê û we di xewê de bigire. ³⁷Ez çî ji we re dibêjim, ez ji her kesî re dibêjim: Hişyar bin!”

XAÇKIRINA ÎSA Û VEJÎNA WÎ

Şewira kuştina Îsa

14 Du roj ji beriya Cejina* Derbasbûnê û Cejina* Nanê Şkeva bû. Serekên kahînan û Şerîetzan li riyên bi hîle digeriyan ku Îsa bigirin û wî bikujin. ²Û digotin: “Bila ne di cejinê de be, da ku di nav xelkê de tevliheviyek çênebe.”

Îsa li Beytanyayê tê rûnkirin

³Gava Îsa li Beytanyayê li mala Şimûnê kotî* li ser sifrê rûniştî bû, jinikek hat û di firaxekê mermerê sipî de rûnê nardê* yê safî yê gelek giranbiha anî. Wê firaxa mermerî şkand û bi serê Îsa de rijand.

⁴Hinek hêrs bûn û gotin: “Çima ev rûnê ha hat ziyar kirin? ⁵Ev rûn dikaribû ji sê sed zîvî* zêdetir bihata firotin û li belengazan bihata belavkirin.” Bi vî awayî jînik dan şermê.

⁶Lê Îsa got: “Dev ji jînikê berdî. Çima hûn wê diêşînin? Wê ji bo min tişteki qenc kir. ⁷Çimkî belengaz wê hergav di nav we de hebin; gava ku hûn bixwazin, hûn dikarin qencyê bi wan bikin.

Lê ezê hergav ne di nav we de bim. ⁸Çi ji destê wê hat, wê kir. Wê ji pêşî ve bedena min ji bo veşartinê rûn kir. ⁹Bi rastî ez ji we re dibêjim: Ev Mizgînî li ku dera dinyayê bê belavkirin, wê tiştê ku vê jinikê kir jî ji bo bîranîna wê bê gotin.”

Xiyaneta Cihûda

¹⁰Hingê Cihûdayê* Îsxeryotî yê ku yek ji diwanz-dehan bû, çû ba serekên kahînan, da ku Îsa bide destê wan. ¹¹Gava ku wan jî ev yek bihîst, şa bûn û soz dan ku peran bidin wî. Cihûda jî li keysekê digeriya ku Îsa bide dest.

Bi şagirtan re şîva Cejina Derbasbûnê

¹²Di roja pêşî ya Cejina* Nanê Şkeva de, roja serjêkirina goriya Cejina Derbasbûnê şagirtan ji Îsa pirsî: “Tu dixwazî ku em herin, şîva Cejina Derbasbûnê li ku derê amade bikin ku tu bixwî?” ¹³Îsa du şagirtên xwe şandin û ji wan re got: “Herin bajêr. Mirovek wê rastî we bê ku cêrekî avê hildigire, li pey wî herin wî xaniyê ku ew dikevê. ¹⁴Ji xwediye wê malê re bêjin: ‘Mamoste ji te dipirse: Ka ew oda min a mêvanan a ku ez bi şagirtên xwe re li wê şîva Cejina Derbasbûnê bixwim li ku derê ye?’ ¹⁵Hingê ewê li qatê jor odeyeke mezin e raxistî û amadekirî nîşanî we bide; li wê derê ji bo me şîvê amade bikin.” ¹⁶Şagirt ketin rê, hatin bajêr û wan hemû tişt wek ku Îsa ji wan re gotibû dîtin. Û wan şîva Cejina Derbasbûnê amade kir.

¹⁷Gava bû êvar, Îsa bi diwanzdehan re hat. ¹⁸Çaxê li ser sifrê rûniştibûn û xwarin dixwarin, wî got: “Bi rastî ez ji we re dibêjim ku yek ji we wê min bide dest, yekî ku bi min re xwarinê dixwe.” ¹⁹Ew xemgîn bûn û destpêkirin yek bi yek ji Îsa pirsîn: “Gelo ez im?” ²⁰Wî ji wan re got: “Yek ji diwanzdehan e ku nanê xwe bi min re li firaxê dixwe. ²¹Ji xwe wê Kurê* Mirov here wek ku li ser wî hatiye nivîsîn. Lê wey li wî mirovê ku Kurê Mirov bide dest! Ew kes nehata dinyayê, ji bo wî hê çêtir dibû.”

Sifra ku Îsa danî

²²Gava wan xwarin dixwar, Îsa nan hilda, şikir kir, ew şkand, da şagirtan û got: “Bigirin, ev bedena min e.” ²³Piştî wî kasek hilda, şikir kir û da wan. Hemûyan jî ji wê vexwar. ²⁴Îsa got: “Ev xwîna min a Peymanê* ye ku di ber gelean de tê rijandin. ²⁵Bi rastî ez ji we re dibêjim: Êdî ez ji vî berê mêwê qet venaxwim, heta wê roja ku ez di Padîşahiya Xwedê de ji ya nû vexwim.”

²⁶Piştî ku wan zebûrek strand, derketin Çiyayê Zeytûnê.

Îsa înkarkirina Petrûs ji pêşî ve diyar dike

²⁷Îcar Îsa ji wan re got: “Hûnê hemû jî li ser min dudilî û sist bibin, çimkî hatiye nivîsîn: ‘Ezê li şivên bixim û mî jî wê belav bibin.’” ²⁸Lê piştî ku ez rabim, ezê beriya we herim Celîlê.”

²⁹Petrûs jê re got: "Heke hemû jî dudilî û sist bibin, ez dudilî û sist nabim."

³⁰Îsa ji wî re got: "Bi rastî ez ji te re dibêjim, hema îro, îşev, berî ku dîk du caran bang bide, tê sê caran min înkâr bikî." ³¹Lê Petrûs hê bêtir bi şid got: "Heke divê ku ez bi te re bimirim jî, ez tu car te înkâr nakim." Hemûyan jî weha got.

Li baxçê Gêtşemaniyê

³²Piştî ew çûn cihekî ku navê wî Gêtşemani bû. Îsa ji şagirtên xwe re got: "Hûn li vir rûnin, heta ku ez dua bikim." ³³Wî Petrûs, Aqûb û Yûhenna bi xwe re birin û dest pê kir diltengî û xemeke giran ew girt. ³⁴Wî ji wan re got: "Dilê min gelek teng dibe, ez dikim bimirim. Li vir bin û hişyar bimînin." ³⁵Hinekî pêşve çû, xwe deverû avêt erdê û dua kir, ku heke bibe, ev saet di ser wî re derbas bibe. ³⁶Û wî got: "Abba*, Bavo! Tu dikarî her tiştî bikî. Vê kasê ji min dûr bixe! Lê bila ne bi daxwaza min be, bi ya te be."

³⁷Piştî veşerîya û şagirt di xew de dîtin. Wî ji Petrûs re got: "Şimûn, ma tu di xew de yî? Ma tu nikarî saetekê jî hişyar bimîni? ³⁸Hişyar bimînin û dua bikin, da ku hûn neyên ceribandin. Erê, ruh bi daxwaz e, lê beden bêhêz e." ³⁹Dîsa çû, dua kir, eynî peyv gotin. ⁴⁰Îsa veşerîya û ew dîsa di xew de dîtin. Çimkî çavên wan ji xewê diçûn serhev. Nizanibûn ji wî re çi bêjin. ⁴¹Cara sisiyan veşerîya û ji wan re got: "Ma hûn hê jî radizin û bîhna xwe vedidin? Bes e! Va ye saet hat, Kurê Mirov didin destê gunehkaran. ⁴²Rabin, em

herin. Va ye, yê ku min dide dest nêzîk bû.”

Girtina Îsa

⁴³Ew hê dipeyvî, Cihûdayê* ku yek ji diwanz-dehan bû di cih de xuya bû. Bi wî re elaleteke bi dar û bi şûr hebû. Ew ji aliyê serekên kahînan, Şerîetzan û rihsipiyan ve hatibûn şandin. ⁴⁴Îcar ê ku Îsa dida dest, bi wan re li ser nîşanekê li hev hatibû û gotibû: “Ez kê ramûsim, ew e. Wî bigirin, bibin û hay jê hebin.” ⁴⁵Cihûda hema hat ba Îsa û got: “Ya Mamoste!” û ew ramûsa. ⁴⁶Wan dest avêtin Îsa û ew girtin. ⁴⁷Lê yekî ji yên ku bi wî re bûn, şûrê xwe kişand, li xulamê Serokkahîn xist û guhê wî pekand. ⁴⁸Îsa ji wan re got: “Ma ez rêbirek im ku hûn bi dar û şûran hatine ku min bigirin? ⁴⁹Her roj li Perestgehê ez di nav we de bûm, min hîn fikir û we ez negirtim. Lê ji bo ku nivîsînên* pîroz werin cih, ev çêdibe. ⁵⁰Û hemûyan ew hişt û reviyên. ⁵¹Xortek li pey wî diçû ku perçekî cawê keten li bedena xwe ya tazî pêçabû. Wan ew girt, ⁵²lê wî cawê keten hişt û rût û tazî ji wir reviya.

Îsa li ber civîna giregiran

⁵³Îsa birin ba Serokkahîn. Hemû serekên kahînan, rihsipî û Şerîetzan li wir civiyabûn. ⁵⁴Petrûs ji dûr ve li pey wî çû, heta ku ew gihîşt hindurê hewşa Serokkahîn. Li wir bi parêzgeran re li ber êgir rûniştibû û xwe germ fikir. ⁵⁵Îcar serekên kahînan û civîn* hemû, ji bo ku biryara*

kuştina Îsa bidin, li hember wî li şahidiyê digeriyan, lê peyda nedikirin. ⁵⁶Gelekan li ser wî şahidiya derewîn da, lê şahidiya wan hevdû nedigirt. ⁵⁷Hingê hinek kes rabûn û li hember wî şahidiya derewîn dan û gotin: ⁵⁸“Me bihîst ku vî mirovî got: ‘Ezê vê Perestgeha ku bi dest hatiye avakirin, hilweşînim û di sê rojan de ezê Perestgeheke din ava bikim ku bi dest nehatiye çêkirin.’” ⁵⁹Lê dîsa jî şahidiya wan hevdû negirt. ⁶⁰Serokkahîn rabû, li navendê rawesta û ji Îsa pirsî: “Ma tu bersîvê nadî? Ev çi şahidî ye ku evên ha li ser te didin?” ⁶¹Lê Îsa tu tişt negot û deng nekir. Serokkahîn dîsa ji wî pirsî: “Ma tu Kurê Yê Pîroz Mesîh î?” ⁶²Îsa got: “Ez im. Û hûnê bibînin ku Kurê Mirov li milê rastê yê hêza Xwedê rûniştî û li ser ewrên ezmanan tê.” ⁶³Hingê Serokkahîn cilên xwe çirandin û got: “Êdî çi hewcedariya me bi şahidan heye? ⁶⁴Va ye, we çêrkirina* wî bihîst! Hûn çi dibêjin?” Hemûyan jî got ku ew ê kuştinê ye. ⁶⁵Hingê hinekan dest pê kir û tif kirin wî, rûyê wî nixamtin, dan ber kulman û jê re gotin: “Ka pêxemberîtiyê bike!” Parêzgeran jî ew girt û dan ber sîleyan.

Petrûs Îsa înkâr dike

⁶⁶Gava Petrûs li jêr li hewşê bû, ji xizmetkarên Serokkahîn keçikek hat ba wî. ⁶⁷Çaxê wê dît ku Petrûs xwe li ber êgir germ dike, çav lê zoq kirin û got: “Tu jî bi Îsayê Nisretî re bûyî.” ⁶⁸Lê wî înkâr kir û got: “Ez nizanîm û fêma nakim ku tu çi

dibêjî.” Piştire derket derveyî hewşê û dîk bang da. ⁶⁹Gava ku keçika xizmetkar ew li wê derê dît, wê dîsa ji yên wê derê re got: “Ev mirov jî yek ji wan e.” ⁷⁰Lê Petrûs dîsa înkâr kir. Demekê bi şûn de, yên ku li wir bûn ji Petrûs re gotin: “Bi rastî tu jî ji wan î, çimkî tu ji Celîlê yî.” ⁷¹Lê Petrûs dest bi nifiran kir, sond xwar û got: “Ez wî mirovê ku hûn li ser dipeyivin nas nakim.” ⁷²Di cih de dîk cara diduyan bang da. Û Petrûs gotina Îsa ya ku ji wî re gotibû anî bîra xwe: “Berî ku dîk du caran bang bide, tê sê caran min înkâr bikî.” Li ser vê yekê dest pê kir û giriya.

Îsa li ber dîwana Pîlato

15 Serê sibê zû serekên kahînan bi rihsipî, Şerîetzan û hemû civîna giregiran re şêwirîn. Îsa girêdan û birin, dan destê Pîlato. ²Pîlato ji wî pirsî û got: “Ma tu padîşahê Cihûyan î?” Îsa bersîv da û got: “Erê, wek ku te got.” ³Serekên kahînan bi gelek tiştan ew sûcdar kirin. ⁴Pîlato dîsa ji wî pirsî û got: “Ma tu qet bersîvê nadî? Binihêre ku çiqas giliyê te dikin!” ⁵Lê Îsa êdî tu bersîv neda wî, wusa ku Pîlato şaş ma.

Hukumê kuştina Îsa

⁶Îcar adet bû ku di her Cejina Derbasbûnê de walî girtiyekî ku gel dixwaze berde. ⁷Di nav serhildêrên ku di serhildanê de mêr kuştibûn, girtiyek bi navê Barabas hebû. ⁸Û elalet derket pêşberî walî, jê xwestin ku li gor adeta xwe bike.

⁹Pîlato jî ji wan re got: “Ma hûn dixwazin ku ez ji bo we padîşahê Cihûyan berdim?” ¹⁰Çimkî wî dizanibû ku serekên kahînan ji ber çavnebariyê Îsa dane destê wî. ¹¹Lê serekên kahînan hê bêtir nav di elaletê dan ku bixwazin Barabas ji bo wan bê berdand. ¹²Pîlato dîsa ji wan pirsî: “Naxwe ez çi bi wî kesî bikim, yê ku hûn jê re padîşahê Cihûyan dibêjin?” ¹³Ew qîriyan û gotin: “Wî xaç bike!” ¹⁴Pîlato ji wan pirsî: “Çima? Wî çi xerabî kiriye?” Lê ew hê bêtir qîriyan: “Wî xaç bike!” ¹⁵Pîlato xwest ku elaletê razî bike û Barabas ji wan re berda. Û Îsa da ber qamçiyên û da destê wan, da ku bê xaçkirin.

Leşker tinazên xwe bi Îsa dikin

¹⁶Hingê leşkeran ew bir hindurê qesrê, yanî hewşa qesra walî û hemû tabûra* leşkeran li ser civandin. ¹⁷Cilekî binefşî lê kirin û tacek ji stiriyan honandî danîn ser serê wî. ¹⁸Dest pê kirin silav danê û gotin: “Bijî padîşahê Cihûyan!” ¹⁹Bi çîtikekî li serê wî xistin, tif kirin wî, çûn ser çokan û li ber wî xwe tewandin. ²⁰Piştî pêtinazkirinê, cilê binefşî jê kirin, cilên wî lê kirin û birin derve ku wî xaç bikin.

Xaçkirina Îsa

²¹Şimûnê ji Kûrênê — ku bavê Skender û Rûfo bû — ji zeviya xwe vedigeriya û di wir re derbas dibû. Leşkeran bi zorê xaça Îsa bi wî dan hilgirtin. ²²Îsa anîn wî cihê ku jê re Golgota dihat

gotin, ku tê mana “Qoqê Serî”. ²³Şerab û mur tevlihevkirî danê, lê wî venexwar. ²⁴Îsa xaçkirin û cilên wî bi pişk li xwe leva kirin, ka wê kî çi bistîne. ²⁵Û saet di nehê sibê de ew xaç kirin. ²⁶Nivîsa ku ew pê sûcdar dikirin weha bû: PADÎŞAHÊ CIHÛYAN. ²⁷Bi wî re du rêbir* jî xaçkirin; yek li milê wî yê rastê, yê din li milê wî yê çepê. ²⁸Bi vî awayî nivîsîna pîroz hat cih, ya ku dibêje: “Ew bi xerabkaran re hat hesêbkirin.” ²⁹Yên ku di wir re derbas dibûn, serê xwe dihejandin, çêrî* Îsa dikirin û digotin: “Ka teyê Perestgeh hilweşanda û di sê rojan de ava bikira! ³⁰Ji xaçê were xwarê û xwe rizgar bike!” ³¹Bi vî awayî serekên kahînan û Şerîetzan jî di nav xwe de bi tinaz dipeyvîn û digotin: “Yên din rizgar kirin, lê nikare xwe rizgar bike! ³²Bila niha padîşahê Îsraêlê Mesîh ji xaçê were xwarê, da ku em bibînin û bawer bikin.” Yên bi wî re hatibûn xaçkirin jî lê lome dikirin.

Mirina Îsa

³³Piştî nivro saet ji diwanzdehan heta saet sisiyan tarî ket hemû erdê. ³⁴Û saet di sisiyan de Îsa bi dengê bilind qîriya: “Êloyî, Êloyî, lama sabaxtanî?” ku tê mana: “Xwedayê min, Xwedayê min, te çima ez berdîm?”

³⁵Gava hin ji yên ku li wir bûn ev bihîstin, gotin: “Binihêrin, ew gazî Êlyas dike.” ³⁶Yek ji wan bi lez çû avgirek hilda, bi sihikê* tije kir, bi çîtikekî ve danî û dirêjî Îsa kir ku vexwe. Û got: “Bihêlin, em bibînin, ka Êlyas wê bê û wî bîne xwarê?”

³⁷Îsa bi dengekî bilind qîriya û ruhê xwe da. ³⁸Hingê perda Perestgehê* ji serî heta binî çiriya û bû du perçe. ³⁹Sersedê* ku li pêşberî Îsa disekinî, gava dît ku Îsa çawa ruhê xwe da, got: “Bi rastî jî, ev mirov Kurê* Xwedê bû!” ⁴⁰Jinên ku ji dûr ve li vê yekê temaşe dikirin hebûn. Meryema Mejdelanî, Meryema diya Aqûbê ciwan û Yûsês û Seloma jî di nav wan de bûn. ⁴¹Dema ku Îsa li Celîlê bû, li pey wî diçûn û jê re xizmet dikirin. Ji van pê ve, gelek jinên din jî li wir hebûn ku bi Îsa re hatibûn Orşelîmê.

Veşartina Îsa

⁴²Roja Amadekirinê, yanî roja beriya Şemiyê bû. Îcar gava bû êvar, ⁴³Ûsivê Arîmetyayî hat ku ew bi xwe endamekî civîna giregiran ê bi rûmet bû. Ew bi xwe jî li hêviya Padîşahiya Xwedê bû. Wî wêrî û çû ba Pîlato, laşê Îsa jê xwest. ⁴⁴Gava Pîlato bihîst ku Îsa ji xwe miriye, şaş ma. Gazî sersed* kir û jê pirsî: “Ma gelek wext di ser mirina wî re derbas bûye?” ⁴⁵Gava ji sersed hîn bû, laş da Ûsiv. ⁴⁶Wî cawekî keten kirî, laş anî xwarê, bi caw pêça û di goreke ku di latê de hatibû kolan veşart. Kevirek gêr kir ser deriyê gorê. ⁴⁷Meryema Mejdelanî û Meryema diya Yûsês dîtî ku ew li ku derê hat veşartin.

Veşartina Îsa

16 Piştî roja* Şemiyê derbas bû, Meryema Mejdelanî, Meryema diya Aqûb û Seloma çûn

bixûr* kirîn, da ku li laşê Îsa bidin. ²Roja heftiyê ya pêşî, serê sibê zû, wextê roj hilat ew hatin ser gorê. ³Wan ji hev re digot: “Kî wê ji bo me wî kevirê ku li ser deriyê gorê ye gêr bike?” ⁴Û gava ku li jorê nihêrtin, dîtin ku kevir ji cihê xwe hatiye gêrkin. Kevir gelek mezin bû. ⁵Çaxê ku ketin hindurê gorê, dîtin ku li aliyê rastê xortekî xiftanê sipî wergirtî rûdine. Jin gelek şaş man. ⁶Wî jî ji wan re got: “Şaş nemînin! Hûn li Îsayê Nisretî yê ku hatibû xaçkirin digerin. Ew rabûye! Ew ne li vir e. Va ye cihê ku ew lê dirêjkirî bû. ⁷Lê hûn herin, ji şagirtên wî re û ji Petrûs re bêjin: ‘Wek ku ji we re gotiye ewê beriya we here Celîlê, hûnê li wir wî bibînin.’” ⁸Jin jî derketin û ji gorê reviyân, çimkî şaş mabûn û dilerizîn. Ji kesî re jî tiştêk negotin. Çimkî tirsê bi wan girtibû.

⁹Îcar çaxê Îsa roja pêşî ya heftiyê sibê zû vejiya*, wî pêşî xwe nîşanî Meryema Mejdelanî da, ya ku heft cin jê wê derxistibûn. ¹⁰Ew jî çû, xeber da wan ên ku bi Îsa re mabûn, ew ên ku şîn digirtin û digiriyan. ¹¹Lê gava wan bihîst ku Îsa dijî û xwe nîşanî Meryemê daye, bawer nekirin.

¹²Piştî van tiştan wî xwe bi awayekî din nîşanî diduyan ji wan da ku diçûn derveyê bajêr. ¹³Ew jî çûn xeber dan ên din. Lê bi gotina wan jî bawer nekirin.

Îsa xwe nîşanî yanzdeh şagirtan dide û wan dişîne

¹⁴Piştî vê yekê Îsa xwe nîşanî yanzdehan da, gava ku li ser sifrê rûniştibûn. Wî ji ber bêbawerî

û serhişkiya wan ew dan şermê. Çimkî wan bi yên ku ew vejyayî* dîtibûn, bawerî neanîbû. ¹⁵Û wî ji wan re got: “Herin çar aliyên dinyayê û Mizgîniyê li hemû kesan belav bikin. ¹⁶Yê ku baweriyê bîne û bê imadkirin wê xilas bibe, lê yê ku baweriyê neyne wê bê hukumkirin. ¹⁷Û ev nîşanên ha wê bi yên ku baweriyê tînin re bin: Bi navê min wê cinan derxin, bi zimanên nû wê bipeyivin, ¹⁸wê maran bi destê xwe bigirin û heke ew tiştên bi jehr jî vexwin, tu ziyanê nabînin. Ewê destê xwe deynin ser nexweşan û wê nexweş qenc bibin.”

Îsa hildikişe ezmanan

¹⁹Îcar piştî ku Xudan Îsa bi wan re peyivî, hilkişiya ezmanan û li milê Xwedê yê rastê rûnişt. ²⁰Şagirt jî çûn, li her cihî Mizgîniyê belav kirin. Xudan jî bi wan re dixebitî û bi wan nîşanên ku di pey de dihatin peyv erê dikir.